

RADUOL

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

40UB
35

CQ-NVIR

ORGAAN DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME

5e JRG. - MAART 1938 - No. 3

Voor alle in CQ-N.V.I.R.
besproken schema's leveren
wij U de benodigde
TRANSFORMATOREN

VERKOOPKANTOOR METRO-RADIO

Postbus 68 - Amsterdam (O.) - Telefoonnummer 54371

Een persoonlijk cachet...

..... EEN GOEDE INDRUK VAN UW STATION BEZORGT U UW QSL-KAART EN BRIEFPAPIER BIJ UW „HAM-FRIENDS-EVERYWHERE“ REEDS MEER DAN ZEVENTIG HAMS LIETEN ONS DAN OOK HUNNE „STATIONERY“ VERZORGEN. DOE ALS HEN EN VRAAGT VRUBLUVEND MONSTERS EN OFFERTE.

„LITHO“ ontwerpt alles, ook voor U!

ALGEHEELE RECLAME VERZORGING

STATIONERY-SECTION - PAOUB, KORENBLOEMSTRAAT 17, HILLEGERSBERG

W. A. HOLLESTEIN - RADIO-ELECTRA

JAN HENDRIKSTRAAT 21 - TELEFOON 113819 - DEN HAAG

● **VOOR U. K. G.**

WAVEMASTER VAR. CONDENSATOREN

15 + 25 c.M. **f 0.95**   45 + 100 c.M. **f 1.05**   160 c.M. **f 1.15**

POLAR 2 x 160 c.M. tandem **f 3.60**   2 x 42 c.M. tandem **f 3.60**

● ENORME KEUZE RADIO ONDERDEELLEN ● BILLIJKE PRIJZEN

CQ-NVIR

ORGAN DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME
VERSCHIJNT MAANDELIJKS 5e JRG. - MAART 1938 - No. 3

Onder redactie en administratie der N.V.I.R.

REDACTIE-COMMISSIE: PERZIKLAAN 14, 'S-GRAVENHAGE

SECRETARIAAT, PENNINGMEESTER en EXPERIMENTEELE AFDEELING: Postbox 150, Giro 153054 Den Haag. - TRAFFIC-DEPARTMENT: Prins Hendriklaan 86, Utrecht. - QSL-BUREAU: Postbox 400, Giro 192268, Rotterdam. - IJKBUREAU: J. Ph. Tulleners, Oranjestad 13, Voorschoten. - VERKOOP-BUREAU: J. L. Thissen, Giro 10448, Nassaustraat 36, Venlo. - STATISTISCH BUREAU: Joh. de Wittstraat 48, Leiden. BIBLIOTHEEK: Stationsstraat A 121 I, Eiten (N.B.)

Het auteursrecht op den volledigen inhoud wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Sibl. 308.

◆ Lidmaatschap N.V.I.R. f 3.50 per jaar ◆

EEN ALLROUND ONTVANGER, SUPERHET-STRAIGHT, MET GOEDE 5 M. EIGENSCHAPPEN

door H. H. WELLING, PAoWL

II.

Practische gegevens.

Het is aan te bevelen gebruik te maken van chassisbouw. Door mij werd gebruikt een chassis van plaatijzer vercadmiemd, afmetingen $63 \times 20,5$ cm. Dit chassis past in een kast van 2 mm dik aluminium hoog 21 cm normaal met verhooging bij den luidspreker tot 26 cm. Aan de frontplaat zijn alleen onderdeelen bevestigd die voor de ontvangst gemist kunnen worden.

Dus luidspreker (Sonochorde 16 cm) met schakelaar, mA-R meter, afstemschaal. Zoodoende kan de ontvanger ook getest worden zonder kast, gemakkelijk voor trimmen enz. De luidspreker en mA-R meter kunnen eventueel apart aangesloten worden.

Het schema volgende komen we eerst aan den meet-stop kring en het h.f.-det. gedeelte. De werkelijke bouw hiervan is

ongeveer gelijk als aangegeven in het principe schema, waarop ook de 2e afscherming is geteekend die is uitgevoerd in 1 mm plaatkoper. De meetkring kan uitgevoerd worden met een spoel „in stukken” terwijl de aftakkingen op busen uitkomen die in een cirkel geplaatst zijn om één centrale bus op normaal stekker afstand. De laatste bus van den cirkel is dus direkt verbonden aan de draaibare platen van den bandcondensator (eventueel aarde) de centrale bus aan de vaste platen. Door nu een kortsluitstekker als lus uitgevoerd te gebruiken, kan met het gewenschte golfbereik inschakelen. Zie CQ No. 7, 1937 vragenrubriek. Voor 56 MHz wordt dus de bandcondensator a.h.w. kortgesloten (korte verbindingen!). Koppeling is te bereiken door een condensatorpje van meetafdeeling te brengen in de detectorafdeeling, o.a. beschreven in Radio-Ex-

pres 1930 Nos. 39—40 Keeman. Door een opstelling toe te passen volgens schema kan met enkele centimeters volstaan worden. Voor werken vlak onder den zender zal het aan te bevelen zijn dit condensatortje te verwijderen, men moet echter een exemplaar van groote stabiliteit gebruiken en solide clips! Met nog twee kortsluitstekkers kan de stopkring in- en uitgeschakeld worden. Op punt Q kan eventueel een kortsluitkring (serie) worden aangesloten voor de m.f. indien men in een omgeving woont waar die frequentie bezet wordt door „stoorzenders”.

L_1 wordt voor de frequenties 3,5 t/m 28 MHz aangesloten op antenne en aarde, voor 56 MHz op de feeders van de zendantenne. Dit gaat gemakkelijk door den eenen feeder aan te sluiten op antennebus R (binnen de afscherming!) en den andere op een bus in verbinding met de 5e contactbus van den spoelvoet. De koppelspoel voor 56 MHz komt dus niet aan de aardpen van de spoelhuls, maar aan de corresponderende 5e pen. De spoelvoetjes worden zoover omhoog gebracht dat de bovenkant van de spoellichamen juist binnen de afscherming valt. Is gemakkelijk voor het in-prikken. Het aantal windingen van de koppelspoel is afhankelijk van de gewenschte sterkte en selectiviteit en de gebruikte antenne, naar aanleiding van publicaties in R.-E. No. 50, 1937 zijn nog interessante proeven te doen in deze richting. Ik heb voor den 80 m band een spoel in gebruik met groot aantal koppelwindingen en heb hierdoor inderdaad verbetering bereikt wat betreft het gelijkloopen van de kringen, *het zwakke punt van elke tweekrings éenas ontvanger* met 1 h.f. lamp.

Breng de groote koppelwinding echter niet te dicht bij de kringspoel, anders wordt capacitieve overdracht te groot.

De gebruikte afstemcondensatoren zijn „Raymart”, door soepele koppelingen verbonden. Denk om geïsoleerde bevestiging. Gebruikte fijnregeling Formo, heeft een tikje doode gang!

$C_6 = C_7$ zijn kleine trimmers gemonteerd boven in de spoel, recept FR.

(show Haarlem). De waarde van C_{11} en R_1 bepalen met die van R_{21} en C_{31} de tijdconstante van het A.V.C. systeem.

Wil men compensatie ook voor snelle fading dan moeten deze waarden niet te hoog zijn, maar bestaat er kans op terugwerking! Zie ook opmerking hierover bij lamp $1P_3$. C_{11} moet minstens 10.000 cm zijn van het gestapelde mica-type.

Het lampje type 956 steekt door een opening in het koperen schot. De contactclips zijn bevestigd op plaatjes bladkoper en worden door een dun mica-plaatje gescheiden van het koperschot en vastgeklemd door een pertinax dekplaatje, volgens recept RCA bij lampje type 955 ingesloten (Handbook). De extra bypass condensatoren C12-13-14 worden aan een gemeenschappelijk punt P-op het koperschot verbonden, evenals C_{17} en C_{11} . De gloeidraden zijn eenzijdig geaard, veroorzaakt hier geen brommen! C_{15} dient om den 2en kring l.f. volledig dood te maken.

L_5 wordt om te beginnen te groot gemaakt b.v. 5 windingen, daarna afpellen totdat op laagste frequentie in den band nog voldoende genereeren optreedt bij bijna vol uitgedraaiden potentiometer R29 (± 100 volt op schermrooster). Het zal blijken dat voor L_5 met een enkele winding volstaan kan worden C_{17} zoo klein nemen als soepel genereeren toelaat dus eerst te groot ± 500 cm en daarna probeeren hoeveel er af kan. Kleine waarde van C_{17} is van belang voor behoud van hooge spraakfrequenties en voor soepele superreactieve werking. Constructief het moeilijkste van den geheelen ontvanger zal blijken te zijn de overschakeling van vangrooster voor superhietstand en kortsluiting L_5 . Ik zou alleen de meer gevorderden onder de hams willen voorstellen eens te experimenteeren met terugkoppeling op de signaalfrequentie. Het schermrooster wordt dan niet h.f. geaard, echter ik voorzie diverse moeilijkheden. Daarom wordt dan ook L_5 kortgesloten, maar dit moet ter plaatse geschieden en zonder lange verbindingen.

Hetzelfde geldt voor het vangrooster.

De verbinding vanaf C_3 naar het vangrooster moet zoo kort mogelijk zijn, dus moet ook deze schakelaar ter plaatse gemonteerd worden. Voor de instrumentmakers is dit natuurlijk wel zoodanig op te lossen dat toch de overschakeling op de frontplaat kan plaats vinden. Men kan het ook simpel en safe doen met twee kleine stekkertjes. Ik heb de oplossing trachten te vinden, door op de frontplaat een relais te bedienen waaraan de beide schakelveertjes zijn gekoppeld. Dit relais valt in stand SR uit, de hoogspanning zou oploopen maar de m.f. lampen beginnen anodestroom te trekken, zoodat de zaak in evenwicht te houden is indien maar de juiste weerstand voor het relais geschakeld wordt.

De sterkteregeling met R_3 geeft helaas eenige verstemming, maar zal toch onmisbaar blijken tijdens proeven, waarbij de afscherming niet volledig is.

De gunstigste waarde van C_{19} moet experimenteel worden vastgesteld in verband met de grootte van de hulpspanning, die de generator levert.

Eenzoo de waarden van L_5 en C_{21} . Daar in de SR schakeling de detectorlamp, nu menglamp, niet een groote conversieversterking geeft, zijn 2 trappen m.f. versterking toegepast, m.f. ± 460 kHz, en is de gunstigste waarde van de generatorspanning van belang. Tijdens proeven zoo mogelijk mA meter in serie met R_9 . De frequentie van de generatorspanning kan 460 kHz hooger of lager dan de signaalfrequentie genomen worden, ik geef de voorkeur aan de hoogere. Voor den 80 m band kan de paddingcondensator C_8 ook nog ingebouwd worden in het spellichaam. C_8 kan meestal voor de hoogere banden vervallen. Over het afregelen van het m.f. gedeelte, dat geheel normaal is, bestaat voldoende lectuur. Toevallig bleek mijn ingangstransformator te bestaan uit 3 kringen.

Ik wil alleen nog deze hint geven. Het straight gedeelte, eerst afgeregeld, is een pracht hulpapparaat. Afstemmen op een station, *midden* in den 80 m band, overschakelen op superhet en dan de zelfinductie van L_3 zoo afregelen, b.v.

met verstelbaar koperplaatje, dat hetzelfde station harder doorkomt. Volgens idem boven in den band (kleine C_3), dan zal C_7 in actie moeten komen; onder in den band C_8 . Beter dan een willekeurig station is natuurlijk een constant gemoduleerd signaal, steeds echter een *zwak signaal* nemen! Eenmaal ingestelde schroefjes borgen met was.

De overschakeling van de plaat der detectormenglamp kan desnoods gebeuren met de SR-St schakelaar op de frontplaat. Goede schakelaars met meerdere secties achter elkaar en veel combinatiemogelijkheden zijn tegenwoordig geschikt te krijgen. De verbinding van de plaat naar den schakelaar en van schakelaar naar ingang m.f. kan men met h.f. kous afschermen, die naar het l.f. gedeelte met l.f. kous. Neem hiervoor de meest geschikte sectie, dus dicht bij! De m.A.-R meter moet een grondbereik van ± 5 m.A. hebben, de shunt R_{13} is afhankelijk van den inwendigen meterweerstand.

R_{15} en R_{17} zijn koolweerstand met spiraalgroef, omwikkeld met emaille-draad en dun condensatorpapier als isolatie.

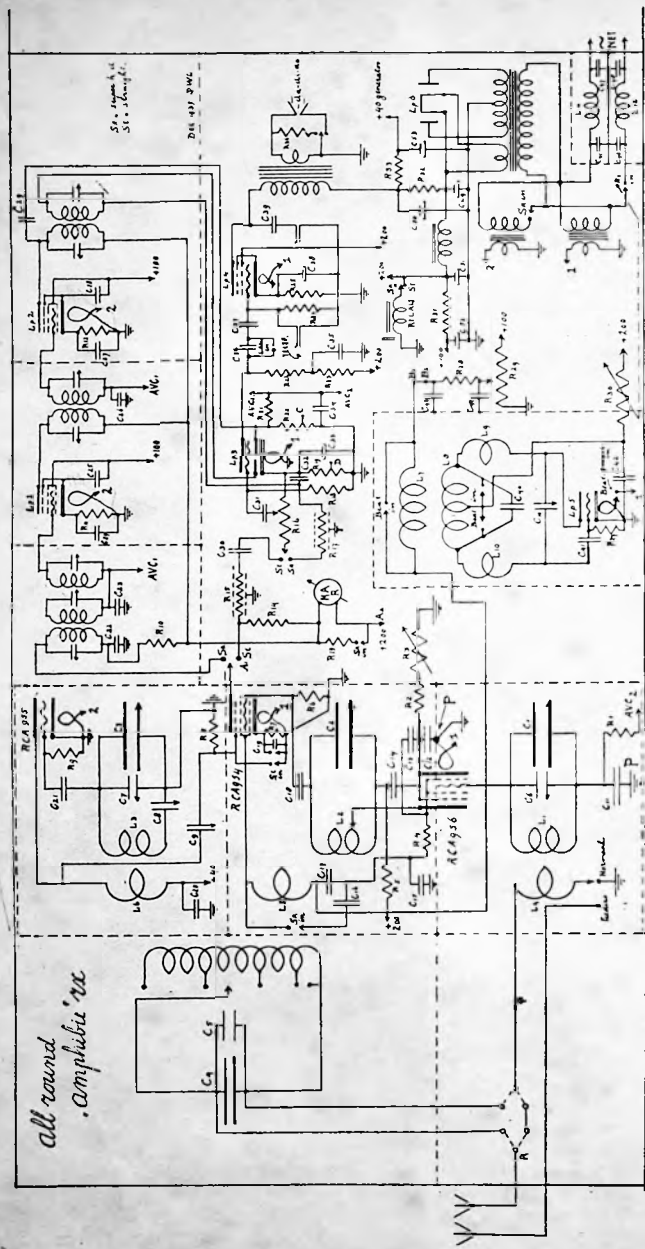
Lp_3 kan zijn van het type 75—2A6, hooge g of 55—85—ABC1, lage g. De eerste geven meer versterking (koppelweerstand verhoogen!) de laatste meer energie (koptelefoons, lsp). Ook moet men rekening houden met verschil in roosterruimte. Het eerste diodeplaatje wordt alleen gebruikt voor de signaaldetectie het tweede voor „vertraagde” a.v.c. Het eerste ligt dus galvanisch aan de kathode, het tweede aan een punt dat negatief is t.o.v. de kathode, meestal aarde. Wensch men minder „vertraging” dan moet R_{20} getapt worden op R_{19} (punt D), wensch men meer „vertraging” dus alleen A.V. C. voor de allersterkste stations dan moet R_{19} aanzienlijk vergroot worden (2 à 3 maal) en R_{15} aangesloten worden op een aftakking, omdat anders het negatief op het stuurrooster te hoog zou worden. Verder is het nog mogelijk de h.f. lamp 956 minder sterk te regelen dan de m.f. lampen, door R_1 aan te

*Hand
kous
op
grond
weerstand.*

*met
emaille
draad
papier*

met een afstemmingsmechanisme of anderszins met een...

Dit is een ontwerp voor een all round .Amphibie ra...
 Het is een ontwerp voor een all round .Amphibie ra...
 Het is een ontwerp voor een all round .Amphibie ra...

- Condensatoren.**
- C₁ = C₂ = C₃ = ± 35 cm, low loss, doorgaande als, zie ook onder p. g.
  - C₄ = C₅ = General Radio, band, type 556.
  - C₆ = C₇ = C₈ = stamp type trimmer low loss, zie onder p. g.
  - C₉ = padding condenser ± 100 cm, zie onder p. g.
  - C₁₀ = 500 cm, variabel vlak mica type, zie onder p. g.
  - C₁₁ = C₁₂ = C₁₃ = C₁₄ = 10000 cm mica gestapeld klein model, zie onder p. g.
  - C₁₅ = 1 μf rol.
  - C₁₆ = 10000 cm, zie C₁₂.
  - C₁₇ = ± 100 cm, zie onder p. g.
  - C₁₈ = ± 30 cm low loss.
  - C₁₉ = C₂₀ = 10000 cm, zie C₁₆.
  - C₂₁ = ± 50 cm, zie onder p. g.
  - C₂₂ = 0,1 μF inductievrij.
  - C₂₃ = C₂₄ = C₂₅ = C₂₆ = C₂₇ = C₂₈ = C₂₉ = C₃₀ = 0,1 μF inductievrij.
  - C₃₁ = ± 10 cm, zie onder p. g.
  - C₃₂ = ± 50000 cm lektrij.
  - C₃₃ = 0,1 μF koker of rol.
  - C₃₄ = 100 cm mica gestapeld.

$C_{33} = \pm 30 \mu\text{F}$ electrolyt koker.
 $C_{34} = 0,1 \mu\text{F}$, zie onder p. g.
 $C_{35} = 0,5 \mu\text{F}$, zie onder p. g.
 $C_{36} = 200 \text{ cm}$, zie onder p. g.
 $C_{37} = 50.000 \text{ cm}$ lekvrij.
 $C_{38} = \pm 30 \mu\text{F}$, zie C_{33} .
 $C_{39} = 0,5 \mu\text{F}$ (safe type!).
 $C_{40} = \pm 2000 \text{ cm}$.
 $C_{41} = 300 \text{ cm}$.
 $C_{42} = 0,5 \mu\text{F}$ koker.
 $C_{43} = 0,5 \mu\text{F}$, zie onder p. g.
 $C_{44} = 0,1 \mu\text{F}$.
 $C_{45} = C_{46} = C_{47} = C_{48} = \pm 10.000 \text{ cm}$
 mica gestapeld safe type!
 $C_{49} = C_{50} = C_{51} = 8 \mu\text{F}$ electrolyt.
 $C_{52} = 16 \mu\text{F}$ electrolyt.
 $C_{53} = 32 \mu\text{F}$ electrolyt.

All round amphibie rx weerstanden.

$R_1 =$ zie onder praktische gegevens.
 $R_2 = 500 \Omega$.
 $R_3 = 50.000 \Omega$ variabel.
 $R_4 = 0,2 \text{ m}\Omega$.
 $R_5 = 10.000 \Omega$.
 $R_6 = 1 \text{ m}\Omega$.
 $R_7 = 500 \Omega$.
 $R_8 = 0,1 \text{ m}\Omega$.
 $R_9 = \pm 50.000 \Omega$.
 $R_{10} = 10.000 \Omega$.
 $R_{11} = R_{12} = \pm 500 \Omega$.
 $R_{13} =$ zie onder praktische gegevens.
 $R_{14} = 50.000 \Omega$ (kraakvrij!).
 $R_{15} = 10.000 \Omega$ systeem oKT, zie onder p. g.
 $R_{16} = 0,5 \text{ m}\Omega$ potentiometer.
 $R_{17} = 10.000 \Omega$, zie R_{15} .
 $R_{18} = 1 \text{ m}\Omega$.
 $R_{19} = \pm 2000 \Omega$, zie onder p. g.
 $R_{20} = 0,5 \text{ m}\Omega$, zie onder p. g.
 $R_{21} = 1 \text{ m}\Omega$, zie onder p. g.
 $R_{22} = 0,1 \text{ m}\Omega$.
 $R_{23} = 20.000 \Omega$.
 $R_{24} = 0,6 \text{ m}\Omega$, zie onder p. g.

sluiten op punt C kan voordeel opleveren met het oog op eventuele versterking. Om dezelfde reden wordt de menglamp niet geregeld. Over de waarde van deze elementen heb ik reeds gesproken.

C_{29} maakt men geschikt door een stukje dik emaille draad $\pm 1,5 \text{ mm}$ over $\pm \frac{1}{2} \text{ cm}$ te omwikkelen met dun emaille draad, *isolatie moet safe zijn* anders treden de gekste verschijnselen op! De plaats van Lp_3 op het chassis moet aansluiten bij die van de m.f. uitgang, bij voorkeur iets afschermen!

C_{36} is een anti-brom condensator. Wanneer men luistert op e.d. speaker achter een rx met lage tonen, blijken veel stations, met overigens goede kwa-

$R_{25} = \frac{\text{vereischte negatief}}{\text{normale anodestroom}}$

$R_{26} = \pm 10 \Omega$, 3 Watt.
 $R_{27} = \pm 50.000 \Omega$.
 $R_{28} = 10.000 \Omega$.
 $R_{29} = \pm 50.000 \Omega$ potentiom., zie onder p. g.
 $R_{30} = \pm 0,1 \text{ m}\Omega$ variabel, zie onder p. g.
 $R_{31} = \pm 10.000 \Omega$, zie onder p. g.
 $R_{32} = \pm 500 \Omega$, zie onder p. g.
 $R_{33} = 0,1 \text{ m}\Omega$, zie onder p. g.

Spolen.

$L_1 = L_2 =$ normaal aantal windingen voor 3,5—7—14 MHz, voor 28 MHz meer windingen dan normaal; door mij gebruikt werden: 4 windingen op Lanco trolituul spoellichaam, draad $\pm 0,7 \text{ mm}$, 56 MHz 2 windingen met 1 cm spatie, kan ook spiraal zijn op losse bodem van spoellichaam gemonteerd. Evenzoo 112 MHz lus of spiraaltje.
 $L_3 =$ afhankelijk van keuze hulpfrequentie, zie onder p. g.
 $L_4 =$ afhankelijk van gebruikte antenne, zie onder p. g.
 $L_5 =$ aantal windingen experimenteel vast zie onder p. g.
 $L_6 =$ zie L_5 .
 $L_7 =$ ongeveer de helft van L_5 .
 $L_8 =$ normaal stel Quench spolen b.v. Eddystone. Door mij gebruikt werden spoeltjes uit oude T. H. h.f. transformator met ijzerkern (duo lateraal) L_7 liefst variabel gekoppeld met L_8 .
 $L_9 = L_{10}$ moeten met C_{10} afstemming geven op de m.f. b.v. 2 honingraatspoelen No. 25, denk om veldrichting!
 $L_{11} = L_{12}$ spolen van draad $\pm 0,7 \text{ mm}$ op koker van $\pm 9 \text{ cm}$ lang, 3 cm ϕ volgewikkeld, onderling afgeschermd.

liteit, een sterken lagen bromtoon te produceeren. De ontvangst wordt dan rustiger door tusschenschakeling van C_{36} , kan echter gemist worden.

Mocht hikken optreden dan C_{35} vergroten of R_{14} extra ontkoppelen. R_{24} niet grooter nemen dan $0,6 \text{ M}\Omega$, kleiner is veiliger voor de eindlamp. Om sproei verschijnselen te vermijden wordt de eindlamp belast met R_{26} als het spoeltje is uitgeschakeld. Dit vermindert ook het meezingen van transformator kern. Het voedingsgedeelte is eenvoudig, lage inwendige weerstand is vereischt. Voor het SR gedeelte is een aparte gloei-stroomtransformator gebruikt om variatie in de belasting te beperken. Het h.f. netfilter is aan te bevelen bij gebruik

van rx als monitor en b.k. machine, aangezien het netsnoer de eenige verbinding is met de buitenwereld. Let in dit verband ook op de luidsprekeropening in de kast.

De waarden van de weerstanden R_{32} — l.f. smoorspoel — R_{31} R_{29} — R_{33} moeten zoodanig gekozen worden dat de spanningen ongeveer kloppen met de opgave in het schema. Daar de stroomwaarden afhangen van het aantal en soort der gebruikte lampen, is hier moeilijk een algemeene opgave van de weerstandwaarden te geven. Het kan ook zijn dat de potentiometer R_{29} te „vlug” regelt naar de smaak van sommige hams.

Op lossing is dan een kleinere waarde te nemen met serieweerstand aan de aardkant tot een totaal van de oorspronkelijke waarde. R_{30} regelt de quench-beat spanning. Misschien zal het noodzakelijk blijken L_7 in beat stand kort te sluiten om een te sterke zwevingsspanning op L_{p3} te voorkomen. Men doet goed, te rekenen op voldoende parasitaire koppeling. De beat-quench schakelaar (3 standen: B—O—Q) moet in het compartiment van L_{p5} gemonteerd worden. Dit komt dus aan de voorkant onder het chassis, dus ongeveer op de plaats waar in het schema L_{p1} geteekend is. Ik kan den lezer niet genoeg op het hart drukken in verband met dit toestel ontwerp nog eens de artikelen van PAoRN over de blue straight te herlezen. RN heeft o.a. op onverbeterlijke wijze praktische montagegegevens verstrekt. Ook zijn opmerkingen over den beat oscillator gelden hier, alleen is de diode niet gauw overbelast zooals de gewone rooster-detector.

Men zal dan ook kunnen constateeren dat dit ontwerp in veel opzichten oploopt met de praktische uitvoering van de blue straight, met dit verschil dat om RN het uiterste haalt uit de straight en geen super wil zien, terwijl ik gedurende 2 jaar reeds piekerend over een goede straight ook voor 112 en 56 MHz, echter in noodgevallen gaarne zou beschikken over een superhet. Met RN blijf ik trouw aan de straight rx totdat

mijn naaste familie mij noodzaakt bigamie te plegen! Nog eenige praktische voorbeelden: tijdens een proef met KT en FF bleek FF op de super van KT niet te nemen. Een goede geest belde bij OKT aan (± 24 AT) om hem te waarschuwen dat FF reeds een half uur voor de mike lag. Tien tegen één dat die goede geest op een straight lusterde, dat hij spreke! FF als expert van den 20 m band vond het heelemaal niet vreemd dat er op dezen band met mijn bel super (898 A) bij vol gas omstreeks 23 AT niks te hooren was, echter viel het hem mee toen bleek dat op mijn straight rx de band vol leven zat, met gebruik van dezelfde antenne.

Tot slot wil ik nog dit opmerken: bouw eerst het straight gedeelte en doe ervaring op, speciaal in de 5 en 10 m band, daarna het supergedeelte. Wil men alleen het straight gedeelte, dan kan men volstaan met een triode 955 als detector (goedkoop). Inplaats van het schermrooster denkt men de plaat. De verbinding B_1 — B_2 wordt onderbroken, punt B_1 verbonden aan A_1 en A_2 aan B_2 , echter moet dan extra gewaakt worden tegen doordringen van quench spanning in het l.f. gedeelte, stopfilters voor deze frequentie pikten gemakkelijk l.f. inductie brom, dus zal R_{15} vergroot moeten worden tot b.v. 50.000 Ω . Dit levert evenwel veel minder verlies aan hoge spraakfrequenties op dan de gebruikelijke quench schakelingen. Wat het oppikken van brom betreft moet men ook nog L_7 in de gaten houden.

EXAMENBOEK N.V.I.R.

De derde druk van dit boek is geheel uitverkocht. De vierde druk is in bewerking, doch zal eerst over eenigen tijd kunnen verschijnen, daar het boek geheel bijgewerkt wordt. Te zijner tijd zal worden bericht, wanneer weder bestellingen kunnen worden aangenomen.

GELIJKTJDIG ZENDEN EN ONTVANGEN

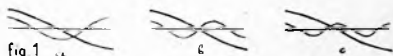
II.

door PEEKAJER

Zooewel bij een Zepp als bij een Hertz bevindt zich zoo'n punt op de koppelspeel. Bringen we nu, als fig. 3 aangeeft, tusschen dit punt en aarde een „weerstand“ aan in den vorm van een atembaren kring en is deze degelijk afgeschermd van het veld van tank en antennespeel, dan zal voor de zenderfrequentie geen spanning over den „sperkring“ kunnen staan, zoodat de ontvanger langs dezen weg het eigen signaal niet kan ontvangen, terwijl ten opzichte van het zenden de kring als niet aanwezig kan worden beschouwd.

Met toepassing van het reeds besproken statische scherm, zal de ontvanger ook voor mogelijk geproduceerde harmonischen „dood“ blijven.

Voor frequenties echter, waarvoor onze antenne niet nauwkeurig is afgestemd, is de ontvanger weer normaal „levend“. Signalen in denzelfden band, als die waarin de zender werkt, als ook daarbuiten, zijn dus wel neembaar, ook al is de koppeling dan voor de ontvangst niet meer met een vooruitgekozen punt van de antenne, zoodat we tot de meer gebruikelijke *onwillekeurige* koppeling zijn teruggekeerd.

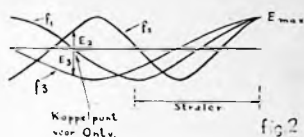

De juistheid van deze bewering is eenvoudig aan te toonen en blijkt bij de beschouwing van fig. 2, waarin voor den band, waarin men zendt de zenderfreq. met f_1 , andere signalen van hoogere en lagere freq. resp. met f_2 en f_3 zijn opgeteekend.

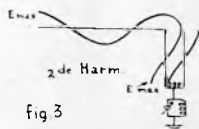
De toestand voor een Zepp met de veelal gebezigde feeders van geringere lengte dan $\frac{1}{2}$ golf, is hier in *rechte* lijn aangegeven. We hebben hier te doen met totaal twee halve golven.

Voor de duidelijkheid zijn de ontvangenspanningen aan het vrije einde

van den straler in gelijke grootte geteekend. (Lichtelijk geflatteerd!)

De spanning voor f_1 is in het koppelpunt nul, voor f_2 en f_3 resp. E_2 en E_3 . Wordt nu de sperkring in het „zend“ nulpunt voor f_2 of f_3 in resonantie gebracht, dan ontstaat in dien kring voor de betrokken freq. een maximale stroom.

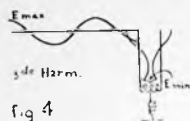

Met het veld hiervan induceerende, direct op den roosterkring van den ontvanger, of mogelijk en beter! met tusschenschakeling van een koppellus (links) krijgen we ontvangst, die niet zonder meer in denzelfden band als *onwillekeurig* mag worden opgevat omdat de antenne vrijwel de te ontvangen frequentie en daarmede eenig opslinger-effect vertoont en tot het bereiken van een krachtig signaal meewerkt. De sperkring doet de rest. Demping door de antenne kan hier worden verminderd door het bezigen van een koppelcondensator (tje) tusschen koppelpunt en sperkring. (Zie ook verderop.)

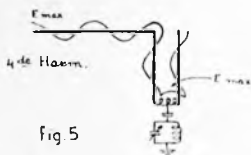
De mogelijkheid van het beloofde „gelijktijdig ontvangen en zenden op één zelfde antenne“ is hiermede aangetoond. Extra ruimte voor een tweede antenne is dus geen noodzaak meer.

Afhankelijk van de versterking (h.f.) van den ontvanger zal het in vele gevallen voldoende zijn den „sperkring“

voor de te ontvangen frequentie door een niet afstembare spoel te vervangen, wat één manipulatie minder beteekent, doch tevens een voorkeur voor ongeveer de eigen freq. voor die spoel.

Hoe de toestand voor ontvangst van signalen omstreeks de harmonischen van den zender is, moge blijken uit figuren 3, 4 en 5.

Het valt dadelijk op, dat de *even* harmonischen van den zender met maximale sterkte in den ontvanger moeten verschijnen, wat de reden was om betrekkelijk uitvoerig op het nut van statische schermen te wijzen.

Voor oneven harmonischen blijft de ontvanger „dood”.

Met het oog op allen ongewenschten overdracht van den eigen zender kan het daarom veel nut opleveren, ook bij de koppeling van ontvanger met sperkring of met lus (link) winding van een statisch scherm gebruik te maken, wat bovendien in hooge mate ten goede komt aan de selectiviteit van den ontvanger.

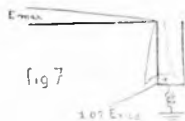
Een scherm tusschen link en ontvanger is meer afdoende dan aan de antenne-zijde vanwege ongewenschte pick up door de verbindingslijn.

Ook voor de „dubbele” van de zendergolf zal het besproken stelsel goed voldoen, waar de Zepp voor een dergelijke golf juist een $\lambda/2$ resonator vormt (fig. 7) die op $1/4$ vanaf het eene einde, dus in een punt van ± 0.7

E_{max} gekoppeld wordt met den ontvanger.

Bij goede selectiviteit van den ontvanger is bij stelsels, die met het hier beschrevene overeenkomen, gebleken, dat de eigen zender geen signalen behoeft te storen, die 4 % of meer van de zenderfrequentie afwijken.

Hieruit volgt, dat van den 80 m band (breedte 500 k.p.) slechts signalen over een spectrum van rond 28 k.p. niet „storingvrij” kunnen worden genomen, met een antenne voor 80 m werk.

Voor de 40 m antenne is de aanhouding op analoge wijze uitgedrukt 56 : 320; voor 20 m is deze 112 : 380, voor 10 en 5 m zelfs 224 : 2000.

Alleen voor frequentie-verschillen, kleiner dan voor resp. 80, 40, 20, 10 en 5 m van 28, 56, 112 en 224 kp/sec. moet dit stelsel min of meer falen. Ligt de eigen zenderfreq. dicht op den rand van den betrokken band, dan wordt de ontvangstmogelijkheid natuurlijk grooter. Buiten de „eigen” band is er echter geen beperking.

Tot nog toe is natuurlijk aangenomen, zulks met het oog op het juiste nulpunt van spanning op de zendantenne, dat kristalsturing is toegepast.

Bij niet voldoende constante zenderfrequentie zal er van „vrijheid van eigen storing” veelal minder verwacht mogen worden.

Zoals wel gebleken moet zijn, is in het voorgaande aangenomen, dat van een antenne met aangepaste voedingslijn (dus staande golven) gebruik gemaakt wordt. In het besproken geval is een Zepp gekozen, wat echter geenszins de bruikbaarheid voor een Hertz (stroomvoeding) of eenig ander type met staande golven uitsluit.

Anders wordt evenwel de situatie, wanneer een of andere „moderne”

vorm van voeding met loopende golven met succes wordt toegepast. Is het „succes” maar matig, dan blijft de beschreven oplossing nog mogelijk, zelfs voor frequenties, die weinig afwijken van de zenderfreq., aangezien dan nog een — zij het een verzwakte — staande golf op lijn en antenne-koppeling present blijft.

Heeft men volledig of nagenoeg volledig succes bereikt dan zal de lijn met loopende golven voor nagenoeg gelijke frequenties (dus een deel van den band) ook vrijwel reflexie-vrij zijn, zoodat het niet bruikbaar deel van den band breeder wordt dan gewenscht is, ten minste ernstig wordt verzwakt.

Aangezien vele amateurs, in verband met de, in den regel, slechts geringe beschikbare ruimte nog niet zoo „modern” de transmissie van het effect doen plaats vinden zullen velen zich van de bezwaren, als juist opgesomd, niet veel aantrekken. De feeders, korter dan een kwart golf, zijn voor diverse hams schijnbaar nog steeds de oplossing. Toch is dit niet geheel juist, want het antennerendement kan *altijd* gunstig zijn.

Wie om een of andere reden het op de Zepp is blijven houden kan nog steeds met loopende golven gaan werken, wanneer hij zijn straler maar wenscht te splitsen, zoodat een Hertz ontstaat. Nu zal men mij willen voorhouden, dat dan feeders van bijna $\frac{1}{2}$ golf noodig zullen zijn, maar dat gaat niet op omdat een lijn, die theoretisch aanpassing aan den stralingsweerstand van 73Ω zou moeten leveren, volgens een recept, dat ik in Wireless World aantrof, uit doodeenvoudig lamp (litze) snoer kan bestaan.

Al naar gelang van het isolatie materiaal van dit snoer moet dit minder of meer in elkaar gedraaid worden om den juiste golfweerstand te produceeren.

Het resultaat van die bewerking is gemakkelijk te begrijpen, wanneer men er rekening mede houdt, dat de golfweerstand van een dubbeldraadsljn vrijwel kan worden berekend uit

$$Z = \frac{I}{C}$$

De verdeelde capaciteit (juister de cap. per lengte-eenheid) is dan te veranderen door het vaster ineendraaien of uitdraaien. Bij toenemende C wordt Z kleiner, bij uitdraaien wordt de golfweerstand hooger.

Knipt men den straler niet door, dan zal voor een grootere Z de afstand tuschen de aanhechtingspunten van de lijn aan den straler, symmetrisch ten opzichte van stalermidden, iets grooter moeten worden. M.a.w. men transformeert Z lijn op stralingsweerstand, want de antenneweerstand loopt naar de einden van den straler op. Een goede antenne-amp. meter zal, als in een vorig opstel aangegeven, gemakkelijk den weg wijzen naar reflexie vrijheid. Ook de veldsterkte vlak bij den zender (zie juistgenoemd opstel) toont aan of al dan niet met minimum verlies gewerkt wordt, I_{max} !

Natuurlijk kan men ook vooruit de Z van de lijn meten. Mocht hiervoor belangstelling bestaan, dan zal gaarne een eenvoudige meetmethode hiervoor worden aangegeven.

Werkt men nu werkelijk voldoende reflexievrij dan volgt vanzelf de vraag, hoe nu gelijktijdig zenden en ontvangen mogelijk zal zijn. Voor ontvangst direct op den straler aan te sluiten is praktisch veelal niet uitvoerbaar, terwijl aansluiten op de lijn met loopende golven niet direct mogelijk is zonder de voordeelen van de reflexievrijheid prijs te geven.

Toch zijn er nog diverse mogelijkheden. Wordt de antenne aan de lijn aangepast met een gesloten lus of V, dan is het midden van die lus juist een stroombuik, dus het gezochte punt.

Zoekt men het bij den zender en is de lijn-ingangskring niet op de Z van de lijn berekend, dan is aan deze zijde transformatie gewenscht. Is dit in den vorm van spoelen uitgevoerd, dan is het midden van de sluitspoel weer een stroombuik.

Verder is in „Proceedings“ door Becker en Leeds een systeem voor zeer korte golven gepubliceerd voor duplex-werk tusschen politie, auto's en een hoofdbureau, waarin van hetzelfde principe is uitgegaan als hiervoren wordt aanbevolen. Waar daarbij met loopende golven wordt gewerkt moest een oplossing gevonden worden, staande golven te produceeren, zonder het loopende systeem te beïnvloeden!

De uitvoering is zeer ingenieus. Volgens fig. 8 is de ontvanginrichting via

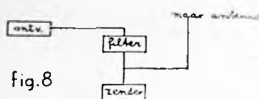

fig. 8

een filter met scherpe afsnijding voor één bepaalde frequentie (die van den zender) direct op de co-axiale feederlijn aangesloten.

De buitengeleider van de lijn (een buis) is direct onder den straler-transformator geaard. Het filter bestaat uit dezelfde buis en binnengeleider als de „lijn“ en is, vanaf de aftakking van de lijn totaal $4/4$ of $5/4$ golf lang, bevat,

wanneer er staande golven in optreden, dus steeds 2 stroombuiken.

De uitvoering is, schematisch als fig. 9a en 9b aangegeven.

Wordt er aan gedacht, dat de buisgeleider aan aarde ligt, dan gedraagt de binnengeleider in Fig. 9a zich voor verschillende frequenties juist als de recht-gestreckte Zepp in fig. 2, wat betreft de spanningsverdeling; het open einde rechts voert maximale spanning en $1/4$ golf daarvandaan en ook $3/4$ voert van de zenderfrequentie een spanningsnulpunt, zoodat hier de ontvanger kan gekoppeld worden, zonder te hinderen. Voor afwijkende frequenties zijn dat echter geen nulpunten, waardoor ontvangst mogelijk is.

Fig. 9b brengt het gesloten filter in beeld. De toegevoegde extra kwartgolf (gesloten „lus“) doch aan de goede werking geen afbreuk. Het eerste filter moet echter open zijn.

(Iets voor de 5 m hams?).

Bedoeld artikel brengt nog veel meer interessands voor de u.k.g. liefhebbers o.a. de bouw van den ontvanger, die midden in het drukste autoverkeer „ongestoord“ moet werken.

(Vervolg blz 84)

MENG-SCHAKELINGEN

door PAOMJ

Dikwijls zouden uit de stations en apparatuurbeschrijvingen, die „door de lucht“ uitgewisseld worden, complete handleidingen te distilleeren zijn.

Hoeveel beschrijvingen — en al of niet uitgezonden repliek en critiek — gaan er op deze wijze min of meer verloren, die de basis zouden kunnen zijn van waardevolle artikelen over stationsbouw.

Mij beperkt zich naar aanleiding van het afluisteren van zoo'n QSO niet tot een onderlinge gedachtenuitwisseling, maar broadcast zijn meening in CQ.

Op die wijze beantwoordt ons orgaan aan zijn doel.

De E.A.

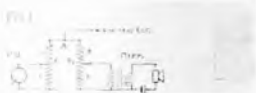
In een onlangs door mij beluisterd QSO werd door een amateur aan zijn tegenstation gegeven een recept voor een mengschakeling. Dit is voor mij de aanleiding geweest over dit onderwerp iets in CQ te schrijven.

De door bovengenoemde amateur gegeven schakeling was, als ik 't goed begrepen heb, als volgt (zie fig. 1):

Inderdaad „gaat“ 't zooals 't hier staat, maar er kleven eenige bezwaren aan, die niet gering zijn. I.e. wordt bij

teruggeregelde pick-up en microfoon de p.-u. resp. de sec. van den microfoon transformator kortgesloten. Nadeelen hiervan voor de p.-u. zijde zijn: een sterke platenslijtage omdat een grotere energie door de p.-u. moet worden ontwikkeld (ontwikkeling van warmte in den ohmschen weerstand van de p.-u. wikkeling) en een ongunstige beïnvloeding van de weergave der p.-u.

Voor de micr. zijde komt dit ook neer op een verminderde weergave kwaliteit en een groter wisselstroom voor de microfoon, hoewel dit laatste bezwaar niet zoo groot is als de platenslijtage aan de p.-u. zijde.

Verder, wanneer de gramfoon b.v. op max. geregeld staat en de micr. wordt „ingedraaid”, komt de secundaire van den microfoon-transformator steeds meer over de p.-u. te staan, totdat in de maximumstand van microfoon de p.-u. en de sec. van micr. transf. parallel staan. Omgekeerd is dit natuurlijk ook het geval. Daar in beide gevallen de impedantie der uitwendige meten, door de aanwezigheid van de zelfinductie, voor de lagere frequenties kleiner wordt is 't duidelijk dat ook hierdoor de weergave te lijden heeft, en wel zoodanig dat een gedeelte der lagere frequenties verzwakt worden weergegeven. Tevens komt een gedeelte van de microfoon-energie in de p.-u. terecht, die daarin het ankertje in de spraakfrequenties zal doen trillen, en daardoor ook onaangename verschijnselen kan doen ontstaan. Ook de in ieder deel aanwezige resonantie-pieken zullen onderling hun invloed uitoefenen. Hierbij komt nog dat de beide regelorganen zonder meer parallel staan, en zoodanig een veel grotere belasting voor p.-u. en micr. tegenwoordigen. Ook is de regeling van dat de p.-u. regelaar op de helft staat afgeregeld. De op het punt 1 komenden

wisselspanning van de pick-up is dan, bij terug geregelden micr., gelijk aan

$$R2a + R2b$$

$$\frac{R2a + R2b}{R2r + R2b + R1a}$$

maal de p.-u. spanning. Dit wil zeggen dat voor gelijke regelweerstand dit percentage 66 wordt. Wordt nu de micr. regelaar geheel „in” gedraaid dan wordt de imp. over R2 veel kleiner en frequentie afhankelijk. De juiste berekening hiervoor zou te ver voeren, ech-

$$R2$$

ter stel dat de micr. imp. $\frac{R2}{5}$ zou zijn,

dan wordt de verhouding toch nog $\pm 28\%$. Voor lagere frequenties wordt dit getal lager, voor hogere frequenties hoger. Hieruit blijkt dat door deze manipulatie en de sterkte en de weergave beïnvloed wordt. Deze schakeling is dus alleszins verwerpelijk, omdat zij niet aan redelijk te stellen eischen voldoet. Een

EEN GOED

N.V. I. R. lid bezoekt ook de

ALGEMEENE

LEDENVERGADERING

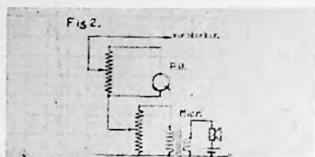
20 Maart a.s.

te UTRECHT

HOTEL NOORD-BRABANT

Aanv. 14.00 uur

andere schakeling die kan worden toegepast is in fig. 2 weergegeven.

In deze schakeling worden de, laten we zeggen „effectief gebruikte delen” van de regelaars in serie geschakeld. Hiermede is een onafhankelijke regeling te verkrijgen en de onderlinge invloed kan zeer klein gemaakt worden. Een nadeel is, dat de gramfoon-opnemer, of in ieder geval de toevoerdraden en het spoeltje daarvan, onder de l.f.r. spanning van de microfoon komen. Goede en doelmatige afscherming hiervan is vereischt om event. terugkoppeling van andere delen van het geheel, b.v. den modulatorversterker, te ontgaan. Deze afscherming heeft echter weer een bezwaar, zij staat n.l. bij opgedraaide microfoonregelaar parallel aan de secundaire van den microfoon transformator. Een voordeel van deze schakeling is, dat alle door de micr. en p.-u. aan den regelaar afgegeven spanning gebruikt kan worden.

Een gemakkelijk uit te voeren en toch zeer goed en stabiel werkende schakeling is weergegeven in fig. 3. Bij deze schakeling kan de onderlinge invloed tot een minimum gereduceerd worden, zowel voor de sterkteregeling als de

weergave. Hiertoe moeten de weerstanden R2 en R3 groot zijn t.o.v. resp. R1 en R4. Is R1 b.v. 50.000 Ω en R4 20.000 Ω dan is met voor R2 en R3 ieder een waarde van 0,29 M Ω een voldoende onafhankelijkheid te verkrijgen. Dit is na te gaan: verondersteld wordt dat 't punt A een hoge impedantie heeft t.o.v. aar-

de, in vergelijking met 't weerstanden complex R1-2-3-4, of m.a.w. dat het punt A onbelast is. Stel nu dat R1 op max is geregeld en R4 op min. Het deel van de spanning van de pick-up dat dan

$$\text{op 't punt A komt is dan } \frac{R2 + R3}{R3} = \frac{1}{2} \text{ of } 50 \%$$

Wordt nu R4 op max geregeld dan wordt dit $\frac{A3 + A4}{R2 + R3 + R4} : 270,520$

of 52 %. Van de andere zijde bezien wordt de nu van de micr. op A komende spanning $\frac{R1 + R2}{R3 + R1 + R2} : 300,550$ of 54,5 %.

De verschillen zijn dus zeer klein. Verwaarloosd is nu echter dat voor opgedraaide regelaars de weerstanden R2 + R3 parallel hieraan geschakeld zijn, maar omdat deze waarde groot is, t.o.v. den regelweerstand waarde in ons geval 10 en 25 maal, kan deze invloed zonder enig bezwaar verwaarloosd worden. Een nadeel van deze schakeling is dat maar de helft van de door pick-up resp. microfoon afgegeven spanning benut kan worden.

Wordt in deze schakeling een kristal p. u. gebruikt die een hoogen uitw. weerstand moet hebben, dan wordt de waarde van R1 0,5 M Ω . De waarde van R2 en R3 moeten dan worden b.v. 2 à 3 M Ω . Bij dergelijke hooge weerstandswaarden kan het voorkomen dat, door de capaciteit van 't punt λ t.o.v. aarde, b.v. rooster-kath. capaciteit, of de capaciteit van een afgeschermd rooster-verbinding, de hooge frequenties verzwakt worden. Dit kan gecompenseerd worden door parallel aan deze weerstanden kleine condensatoren van b.v. 50 $\mu\mu\text{F}$ te schakelen.

Voor 't geval dat de door den microfoontransformator afgegeven spanningen klein zijn 't o. v. de door de p.-u.

aangegeven spanning kan men het best de micr. eerst een trap versterking geven, en dan in de plaatkring van deze versterker een der regelorganen opnemen. Opgemerkt wordt dat deze regelaar dan

„stroomloos” geschakeld moet worden, daar een gelijkspanning over de regelaar zeer hinderlijk is. Het geheel kan dan worden uitgevoerd als volgt (zie fig. 4):

De weerstand R5 moet aan $\approx 1/3$ à $1/4$ van de waarde van R1 zijn.

Nog wordt opgemerkt dat het geheele regelcomplex R5—R1-2-3-4 degelijk wordt afgeschermd voor hinderlijke elektrische velden en handeffect.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

Radio R.E.F. No. 1, '38. In dit nummer vindt men het eerste van een reeks artikelen over het controleren van de werking van amateur-telefoniezenders.

CQ-PK No. 12, '37 bevat een aantal belangrijke artikelen.

1. Eenige gegevens over de berekening van Class-B-versterkers.

2. Over de keuze van de C en L in de L-C-keten voor de eindtrap.

3. Over de voeding van zenders en ontvangers. PAoPK.

Philips Techn. Tijdschr. No. 2, '38.

J. Hoekstra verstrekt gegevens omtrent emaillelak als isolatiemiddel voor koperdraden in verband met haar hoge doorslagspanning, haar groote elektrische weerstand, haar geringe wateropneming, haar buitengewoon kleine dikte en haar goede mechanische en chemische eigenschappen.

H. v. Suchtelen begint een reeks artikelen over de toepassingen van kathodestraalbuizen. De oscillogrammen van sterkstroomnetten worden behandeld.

P. J. H. A. Nordlohne beschrijft de draaibare gerichte antenne die te Huizen is opgesteld voor de uitzending van de zender PCJ op 31,28 m.

The E. R. S. E. Bulletin (Egypte), No. 2, '38.

W8UD behandelt een vereenvoudigde methode voor het bepalen van de juiste

instelling voor Class-B-modulators.

SU1WM behandelt de frequentie-karakteristiek van laagfrequentversterkers en hoe deze te verbeteren.

W9LIP geeft beschouwingen over het instellen van zenders.

Krätkä Vlny (Tsjecho Slowakije), No. 2, '38.

OK1RW behandelt transfilters in supers.

Krótkofalowiec Polski (Polen), No. 12, '37.

Zimmermann bespreekt de thyatron. SPIQN besluit zijn artikel over het vervaardigen van een brug (geen brug zoals in het vorige nummer van CQ stond! hi.).

CQ-VRB (Vlaanderen), No. 2, '38. FEC schrijft onder den titel „CHEERIO”:

Een nieuw jaar is weer „gestart”, het oude werd voor de zooveelste maal afgedankt.

Onze oude planeet, die men in de H. Schrift wel eens „de bittere” noemde, begon een nieuwen kringloop rond ons aller moeder, de Zon, die op haar beurt, haar vlamme baan beschrijft door het oneindige.

Op onze prachtige, doch soms zoo droeve ster, zijn oorlog, twist en rassenhaat met hun sleep van dood en ellende

nog niet verdwenen en niets doet voorzien dat dit spoedig gebeuren zal!

En toch is het moeilijk aan te nemen, dat er één mensch bestaat, die deze mensch-onwaardige dingen eigenlijk wil!... Zoo peinsde ik gisteravond; toen ik mijn QSL kaarten wat schikte en al de vriendelijke woorden las die er opgeschreven staan.

Van heinde en verre, van groote landen, ver weg over zee, van het barre Noorden en de Afrikanasche goudkusten, van den smaragdige gordel en de woeste streken der Thibetaansche hoogvlakten, van uit elk hoekje der wereld, ontvangen wij, kortegolf zenders, jaarlijks, duizenden vriendelijke woorden die die getuigen dat de kinderen der aarde, al verschilt de kleur hunner huid ook soms, samen kunnen voelen en elkaar begrijpen. Wij zendliefebbers, zijn niet alleen nederige en onopgemerkte werkers in dienst der wetenschap en technischen vooruitgang, een grooten; veel verhevener taak rust op ons!

Tot een leger van honderdduizend zijn wij haast gegroeid. Het waren niet maatschappelijke vooruitzichten of materiele voordeelen die ons te zamen brachten. Neen! In de eerste plaats waren het, een wederzijdsch herkennen en begrijpen langs de ether om het terug-

vinden over gansch de wereld, van een vriendschapsgevoel, door ras-, stand-, of taalverschil niet te breken!

Het is, omdat wij dit weten en bezitten, niet alleen onze taak, maar onze plicht, te ijveren voor een betere verstandhouding onder de menschen, zij kan er komen, het zendamateurisme is het bewijs er van.

Laat ons dit niet vergeten!

Het Vlaamsche volk, dat zoo dikwijls reeds den geesel der „Vier Ruiters" aan den lijve voelde weet beter dan welk volk ook, wat het zeggen wil, in vrede te leven!

Het heeft er steeds voor geijverd, de hoogste levensbeschouwing, deze welke berust op offervaardig begrijpen tot de zijne te maken.

Laten wij, Vlaamsche Kortegolfzenders er dus ook voor zorgen, dat onze onderlinge verstandhouding, die wij zoo sappig „Ham spirit" noemen, nog hechter worde dan dit in het verleden was, zoo weze deze vereniging een kern van voorbeeldige samenwerking, ten goede aan het zendamateurisme en de menschheid in het algemeen. FEC.

W2AMN beschrijft een tweelamps-ontvanger voor den beginner.

PAoDO.

OFFICIEELE MEDEDIELINGEN

Met diep leedwezen geven wij kennis van het overlijden van ons lid

J. N. VAN OS,
te Hilversum.

Hoofdbestuur N.V.I.R.

Gelukwensch R. E. F.

Onze Fransche zusterorganisatie zond ons de volgende gelukwensch:

„Dans sa séance du 11 février 1938 le Conseil d'administration du Réseau des Emetteurs Français, adresse ses plus vives félicitations au N. V. I. R. pour l'heureuse naissance de la petite princesse Béatrix".

Wij hebben deze attentie zeer op prijs gesteld; hieruit blijkt weer eens, hoezeer ook in andere landen wordt medegeleefd met het wel en wee van ons Vorstenhuis.

Vacantie-uitwisseling van amateurs.

Onze Duitse zusterorganisatie, de D. A. S. D. heeft het initiatief genomen tot een organisatie, die tot doel heeft te komen tot een „vacantie-uitwisseling” van amateurs.

De D.A.S.D. heeft daartoe aan alle Europeesche IARU-secties een circulaire gericht, waarin deze worden uitgenodigd hare medewerking te verleenen.

Bereids hebben de volgende landen zich reeds tot medewerking bereid verklaard: België, Frankrijk, Denemarken, Groot-Brittannië, Estland, Italië, Litauen, Noorwegen, Oostenrijk, Hongarije, Zwitserland en ons land.

De bedoeling is, dat amateurs hunne vacantie kunnen doorbrengen bij amateurs uit andere landen en bij deze volledige gastrijheid genieten, doch zich daartegenover verbinden, uit dat land eveneens een amateur gastrijheid te verleenen.

Denemarken en Duitschland hebben ieder reeds een „vacantiecommissaris” benoemd, wiens taak het is, een regeling te ontwerpen en uit te voeren.

Door de D.A.S.D. zijn reeds van de Duitse regeering verschillende faciliteiten verkregen, o.a. 60 % reductie voor de buitenlandsche amateurs op het Duitse spoorwegnet, valutafaciliteiten voor Duitschers, die naar het buitenland gaan, de mogelijkheid om den Duitschen oproep te bezichtigen en de Duitse radio-industrie enz. Ook zullen zomerkampen worden gesticht, waarin verschillende amateurs te zamen kunnen worden ondergebracht en van waaruit interessante excursies kunnen worden ondernomen.

Wij kunnen niet anders dan dit plan van harte toejuichen en hebben ons er vanzelfsprekend bij aangesloten. Degeenen onder onze leden, die er interesse in hebben of er daadwerkelijk aan willen medewerken, worden verzocht dit voorloopig te berichten aan het Secretariaat, postbus 150, Den Haag, dat hun dan uitvoerige inlichtingen zal verstrekken.

HOOFDBESTUUR N.V.I.R.

---

20 MAART A.S.

Algemeene Ledenvergadering

te Utrecht

Hotel

Noord-Brabant

Aanvang 14.00 u.

Komt allen

Klembanden voor Jaargang CQ-NVIR.

Indien hiervoor voldoende animo bij de leden bestaat, zullen bij het V. K. B. klembanden verkrijgbaar worden gesteld, waarin een jaargang van CQ-NVIR kan worden opgeborgen. Deze klembanden zijn zeer sterk, ze worden uitgevoerd in blauwe kleur met op den rug in gouden letters CQ-NVIR, waaronder dan door de leden zelf het jaartal kan worden aangebracht op een zelf te kiezen wijze.

Dergelijke klembanden worden reeds vele jaren voor iederen jaargang van QST door de ARRL uitgegeven.

Het is een keurige omslag en maakt inbinden overbodig terwijl het goedkoop is. Bovendien is het gemakkelijker omdat men altijd de nummers die men noodig heeft er uit kan lichten. Zij kunnen ook reeds gebruikt worden voor het loopende jaar. Wanneer men het buitenblad van CQ niet verwijderd kunnen 12 nummers in één band gehouden worden. Verwijderd men de omslagen, dan 24 nummers of twee jaargangen.

De prijs van den klemband bedraagt f 1.— franco thuis.

Alvorens tot bestellen te kunnen overgaan verwacht ik eerst gaarne voor het einde dezer maand een briefkaartje van die leden, welke een of meer banden wenschen te bestellen.

Bovengenoemde prijs is berekend indien minstens 300 exemplaren kunnen worden besteld.

T.z.t. wordt dan bekend gemaakt wanneer bij het VKB zij verkrijgbaar zijn.
De Penningmeester.

QSL-Bureaux.

Het adres van het QSL bureau van Denemarken (OZ) luidt thans: QSL Manager EDR, Arne Hammer, OZ7D, Norre Aaby, Denmark.

Dat van Zwitserland (HB) is veranderd nn: USKA-QSL-Service, Bern, Switzerland.

Voor hen die nog niet bekend zijn met het nieuwe QSL reglement, volgens hetwelk men thans uitsluitend tegen vergoeding van porto op regelmatige toezending 1 X per maand kan rekenen, volgt hier nog een opgave van calls waarvoor kaarten aanwezig zijn:

AH — AJ — BB — CJ — CK — CP
— DJ — DV — DD — EC — FF — FM
— FT — HM — JJ — LY — LM
— MA — MC — MP — OE — OPA — QF
— R N — UN — WR — ZJ.

Voor de nog resteerende 10 maanden is dus een bedrag van f 1.— voldoende om de kaarten elke maand in Uw brievenbus te vinden. Voor volledige inlichtingen wende men zich tot het QSL bureau Postbox 400 te Rotterdam.

Zij die dit tijdig opgeven kunnen de kaarten ook op de a.s. Ledenvergadering in ontvangst nemen.

PAoHR.

Philatelisten.

VEIAS heeft in een QSO met PAoFO gevraagd naar postzegelverzamelaars in onze gelederen.

Liefhebbers voor!

Adreswijzigingen.

Het adres van het Statistisch Bureau is veranderd in: Joh. de Wittstraat 48, Leiden. De Manager blijft J. F. Diepstraten, PAoLB.

Het adres van de U. S. K. A. is tegenwoordig: U. S. K. A. Bern, Schweiz.

Adres van de Experimental Radio Society of Egypt (E. R. E. E.) P. O. Box 254, Cairo, Egypt. Officieel orgaan: The ERSE Bulletin, (voor leden verkrijgbaar aan onze Bibliotheek). De ERSE is de officieele vertegenwoordigster voor Egypte van de I.A.R.U.

QRA??

H. R. Smith, vroeger Weteringschans 46, Amsterdam.

A. M. v. d. Mortel, vroeger Strijpsche straat 78, Eindhoven.

F. P. J. Beguin, vroeger Willem de Zwijgerlaan 37, Eindhoven.

De blauwe QSL zegels zullen na 1 April 1938 niet geldig meer zijn.

QSL-Bureau.

Verzonden kaarten naar het buitenland: 1351, Januari 1938.

Verzonden kaarten naar het binnenland: 1705, Januari 1938.

Verzonden kaarten naar het buitenland: 1733, Februari 1938.

Verzonden kaarten naar het binnenland: 1670, Februari 1938.

5 m Activiteit in het Oosten.

In verband met de nog dun gezaaide 5 m enthousiastelingen in het Oosten doen PAoSI en PAoGI een beroep op alle 5 m amateurs.

Zij stellen voor om elke week één vasten avond voor de 5 m te reserveren.

Gaarne verwachten zij voorstellen voor de best passende avond en tijd; in

afwachting van een definitieve regeling zullen zij voorloopig elken Maandagavond vanaf 22 uur in de lucht zijn, en ze verzoeken allen 5 m amateurs zoveel mogelijk hiernaar uit te luisteren, en den zendamateurs te frachten met hem in verbinding te komen. Hiertoe zal van 22.00—22.10 door hen tegelijkertijd CQ gegeven worden, waarna van 22.10—22.20 geluisterd zal worden naar eventuele oproepen, en hopelijk worden daarna door geheel Nederland (+ België?) QSO's gemaakt alsof er een relay aan den gang was! Allen medewerkers bij voorbaat reeds tnx en veel succes!

Century-DX-club.

PAoQZ ontving dezer dagen van de ARRL, in antwoord op de aanvraag via het TD, om in QST onder deze Club opgenomen te worden, een schrijven, waarin hem werd medegedeeld, dat de kaarten moesten worden opgezonden aan de ARRL.

Nu werd op het TD ook een aanvraag van PAoXF ontvangen. Maar de kaarten zullen dus nu, in tegenstelling tot wat vroeger werd aangekondigd, naar USA moeten.

Zijn er nog andere amateurs, die 75 of meer kaarten van verschillende landen binnen hebben, laten zij die dan ook of voor 20 Maart aan het TD opsturen, of op 20 Maart ter algemeene vergadering mee brengen. Het TD zal dan zorg dragen voor aangeteekende zending naar de ARRL. De kosten wor-

den dan voor gegadigden tot een minimum beperkt.

WAC-Certificaten.

De volgende WAC-Certificaten werden aangevraagd:

PAoAD, Fone met YU7DX, W9YLX, U9MF, LUSEN, ZS5Q, VK3KX.

PAoBE, Fone met F8XT, K7FBE, VU2CQ, CX1AA, ZS6AJ, PK1MX.

PAoMQ, Fone met HB9B, VS2AK, FT4AI, W2IXY, YV1AA, PK4DG.

PAoJj en PAoOB.

Door PAoJMW werd het DSM (Deutsche Sender Meisterschaft) Certificaat aangevraagd.

Ditmaal weer een geweldige toeloop! Van harte congrats om's!

De stand der radiodistributie.

Op 28 Februari j.l. bedroeg het aantal definitieve machtigingen voor radiodistributiebedrijven 823 en het aantal in exploitatie zijnde inrichtingen 822.

Op de verschillende radiocentralen waren ultimo Januari 1938 378.226 personen aangesloten, helgeen over de eerste maand van dit jaar een vooruitgang van 2005 aansluitingen beteekent. Van het totale aantal waren er 64.542 aangesloten in Amsterdam, 20.943 in Rotterdam, 7172 op het gemeentelijk net te 's-Gravenhage (6105 op het telefoonnet en 1067 ip de van particulieren overgenomen radiodistributienetten).

DE 5 M. LUISTERWEDSTRIJD

•
R 323 EN R 348 ALS WINNAARS
•

Het is interessant om, aan de hand van de ingezonden logs voor den 5 m luisterwedstrijd, vast te stellen waar zich de 5 meter centra van ons land bevinden.

De rapporten betroffen n.l. voor het grootste gedeelte plaatselijke uitzendingen in: Friesland (Leeuwarden en Oosterbierum), Noord-Holland (Amsterdam en Haarlem), Zuid-Holland (Den Haag

en Rotterdam), Noord-Brabant (Eindhoven en Helmond).

Het was jammer, dat verschillende stations in andere plaatsen van ons land niet tijdens den luisterwedstrijd konden uitzenden, daar anders verschillende logs meer aanspraak op volledigheid hadden kunnen maken.

Zoo ontbraken de Centrum stations EE, WG en PV en was ook DO verhinderd in dezen tijd.

Vooraf ook omdat de luisterstations in de vier eerstgenoemde centra op deze stations aangewezen zijn voor dagelijkse dx verbindingsen, moesten deze stations zich thans bepalen tot plaatselijke signalen of hoogstens afstanden van eenige tientallen kilometers.

Hierdoor moest ter beoordeeling van de logs een andere maatstaf aangelegd worden dan oorspronkelijk de bedoeling geweest was.

Het totaal aantal uren, dat geluisterd werd, de regelmaat waarop zulks geschiedde en de overzichtelijkheid en duidelijkheid der logs hebben dan ook bij het vaststellen van de winnaars den doorslag gegeven. Na rijp beraad is besloten om de volgende oms voor resp. den 1sten en den 2den prijs in aanmerking te doen komen:

1. R323 om Onnes te Den Haag.
2. R348 om Wesling te Amsterdam.

Uit de in CQ No. 1 genoemde boekwerken en onderdeelen kunnen zij in deze volgorde een keuze doen en deze aan de EA bekend maken, die voor de toezending zal zorg dragen.

Hierbij onze gelukwenschen aan deze oms en onze dank aan alle deelnemers voor hun medewerking. Het ligt in de bedoeling om den luisterwedstrijd te herhalen in Augustus van dit jaar tijdens het relay en gedurende de week daarvoor, om zekerheid te hebben, dat er dan verschillende stations in de lucht zullen zijn.

We laten nu de prijswinnaars aan het woord:

R323: Eigenlijke dx werd niet gehoord, zoodat ook over de condities niet veel te zeggen valt. Wanneer PAONL

uit Leiden en PAOSI uit Honselersdijk (afstand resp. 20 en 10 km) tot dx worden gerekend, kan hierover opgemerkt worden dat beide vooral den laatsten tijd uitstekend doorkwamen. Den 10den Februari kwamen ze beide uitstekend door, het is dus wel mogelijk, dat hier condities een rol speelden.

Vooraf wil ik nog vertellen dat, ofschoon het niet bij den wedstrijd behoort, ik op 23 Februari te 22.45 PAO-DO uit Etten, die in een QSO met PBK was, gehoord heb. QRK r3-4 QSA3.

Apparatuur:

ontvanger. superregeneratief met A415 als detector en B406 als LF versterker, plaatsspanning 50 V. Afstemcondensator is een Hammarlund van 20 cm. Afstemspoelen 4 windingen montage-draad, 2 mm dik.

Antenne: Zepp $\frac{1}{2}$ λ , buiskoper $\varnothing$ 8 mm. Tuiën onderbroken op 60 cm afstand van elkaar, met afgestemde feeders naar de shack, onderlinge afstand van de feeders $\pm$ 8 cm. Lengte der feeders 3 meter. Hoogte: $\pm$ 17 m boven A.P. $\pm$ 4 m boven het dak. De antenne is het hoogste punt in de buurt.

Geluisterd werd op luidspreker, voor dx-signalen echter op koptelefoon.

R348. De condities waren over het algemeen slecht. Er is iederen avond geluisterd van 19—21 uur en ook iederen Zondagmorgen van 9—12. Waarschijnlijk ben ik afgeschermd door het nieuwe stalen bouwwerk van de Rijksverzekeringsbank.

De ontvanger is een eenvoudige split-coil met E428 als detector en C453 als laagfrequentlamp. Als antenne is beurtelings een gewone omroep-antenne en een verticale $\frac{1}{2}$ λ antenne gebruikt (zelfde resultaat). De ontvanger stond vier hoog op zolder, dus hoog genoeg. Het verst verwijderde station hiermee op een vroegeren datum (1 Dec. 1937) ontvangen is: PAOWG.

5 M. NIEUWS

Van PAoDO kwam het volgende 5 meter rapport binnen, dat, daar het verschillende interessante bijzonderheden bevat, in zijn geheel geplaatst wordt:

9-1-'38 21.40—23.10 G.M.T. getest met FSDG. n.d! R208 in Leusden hoort me om 22.15 rs46.

25-1-'38 21.07—21.30 (avond van Noorderlicht) geluisterd en getest n.d.

13-2-'38 van tijd tot tijd geluisterd nl.

Evenzoo op 14, 15, 16 en 17 Februari.

17-2-'38 22.38—22.46 na 80 m afspraak met GI getest. Om v. d. Berg in Honselersdijk hoort me rs55.

20-2-'38 11.37—11.45 na 80 m afspraak met GI hoor ik GI rs 5—3 à 2 GI hoort mij niet maar zegt dat zijn rx vermoedelijk niet ok is. Ik krijg hiervan weer een luisterrapport van om v. d. Berg, die me weer rs 55 op binnenkamerantenne gelijkvloersch ontvangt.

22-2-'38 22.22 G.M.T. geeft CQ en PBK komt er rs 55 op terug. Gedurende het QSO zakt hij weg tot O en komt niet meer terug. Gelijktijdig dat PBK me roept hoor ik ON4CAD rs 58 met CQ. Ik geef hem terwijl ik pbk afwerk, wachten waarna om 22.37 G.M.T. QSO met ON4CAD, die met fone rs 34 ÷ 56 is.

DO is rs 59 en fone: 58. QSO tot 23.05 G.M.T.

Hervan ontving ik luisterrapporten: 22.25 G.M.T. R323 Den Haag rs 33. 22.50 G.M.T. J. P. v. Wisselingh Den Haag rs 3—4.

23.00 G.M.T. W. Winkelman Den Haag rs 46.

23-2-'38 21.55—23.00 G.M.T. 80/5 test met GI n.d.

SI doet ook mee, ook n.d. Wel hoor ik ON4CAD met fone rs 36 (De om

GEVESTIGD 1918

Wensch U het door U beoefende Radio-amateurisme om te zetten in een **diploma**, waarmede U zich een levenspositie kunt veroveren, volgt dan een onzer mondeling (M) of schriftelijke (S) leergangen voor:

- M **Radiotelegrafist ter Koopvaardij**
- M **Radiotelegrafist bij de Luchtvaart**
- M + S **Radiotechnicus en Radiomonteur**
- M + S **Radio-amateur (zendvergunning)**
- S **Radiodistributietechnicus**
- M + S **Radioservicetechnicus**
- S **Studio- en Opnametechnicus**
- S **Filmtechnicus**

In het afgelopen jaar werden **60** onzer oud-leerlingen in het radiobedrijf te werk gesteld.

Radio-Instituut STEEHOUSER (met internaat)

Graaf Florisstraat 74
Tel. 34520 Rotterdam

kan alleen CQ de ON4CAD seinen en heelemaal niet nemen geloof ik waarom ik hem heb laten zwemmen).

25-2-'38 21.55—23.00 test 80/5 met GI en SI n. d.

26-2-'38 21.40—22.40 test en geluisterd. Hoor alleen ON4CAD met fone rs 33. Laten zwemmen.

27-2-'38 11.10—12.00 G.M.T. test met GI n. d. wat niet te verwonderen is in verband met sluiting makende feeders door storm.

Januari dat 22-2 niet meer stns present waren. Echte dx-dag waar blijven de 80 m weerberichten betr. inversies en vocht???

PAoDo.

HOE IS DX?

Het is op het oogenblik hoogseizoen voor den dx-man. Nauwelijks is de eene contest afgelopen of de andere staat weer voor de deur. Als dit CQ uitkomt, staan de keys van de cw-men af te koelen en de fone-menschen laten de mike haast barsten van al de CQ's, die voor de ARRL-fone-test over den plas geslingerd worden. Het is een uitgezochte gelegenheid om nieuwe staten te werken, want de WASitis bacil heeft ook al een boel PA-hams te pakken. In menige shack hangt dan ook een lijst met gewerkte staten en is tevens aangeetekend of de crd binnen is. Kijk eens naar FX. Een K6 of K7 laat hem koud. Staten jagen. En wee den ongelukkigen W2 of W3 die antwoord geeft op zijn „CQ Nevada”. Gelukkig heeft FX geen fone, zoodat het hamdom ervan onkundig blijft, wat die W2 of W3 toegewenscht wordt. Directe CQ's hebben inderdaad ook weinig effect voor WAS. De methode is, band afzoeken, naar ieder CQ's luisteren en direct in het callbook naslaan, welke staat het is. Hooren we er een, dien we nog noodig hebben, dan roepen en op hem afgestemd blijven, ook al gaat hij met een ander werken, zoodat we bij zijn sk direct weer kunnen gaan roepen. Laten we eens nagaan, hoe we er in Holland voorstaan met WAS en stuurt volgende maand bij de rapporten eens een opgave van de gewerkte staten¹⁾. Hier volgt een lijstje van moeilijke staten, die in Fe-

bruari met PA-land werkten. FX, QZ en KV gaven hierbij hun medewerking.

Montana: W7EL (14300 kHz), W7-BBS (28400 kHz).

Arizona: W6AJO (14400 kHz.).

Colorado: W9WTW (28 MHz band), W9BYY (28 MHz band).

Nebraska: W9BBS (28 MHz band).

W9AGS (28400 kHz).

Zuid Dak: W9PZI (28 MHz band).

Noord Dak: W9UBB (28150 kHz).

Iowa: W9DIB (28 MHz band).

Wyoming: W7GGG (28200 kHz), W7GCA (28150 kHz).

Wash.: W7AYO (14370 kHz), W7NS (14370 kHz).

Oreg.: W7AGZ (14350 kHz).

Idaho: W7ACD (28100 kHz).

Louisiana: W5DRF (28050 kHz).

Condx zijn gelukkig aan het opleven. VQ2PL (14380 kHz) en VQ2JC (14060 kHz) gaven KV een nieuw land. Tijd 18 uur. In de morgenuren is K5AN te werken (14360 kHz). Deze om stuurt echter geen crds. FB8AA is niet alleen op 14 MHz in de lucht, doch is bijna dagelijks te werken op „ten” om 11 uur en 16 uur. Andere Zuid-Afrikanen zijn: ZE1JG (14360 kHz), ZE1JJ (28 MHz band), CR7AC (14 MHz band). Fb DX is nog J2KS (14390 kHz), CX2AJ (14370 kHz) en K7FLP.... DJA, die genoeg van 80 m fone had is naar de 20 verhuisd om eens te dxen. Hij werkte 's morgens voor het ontbijt eventjes met K6OQE met fone en vond het heel gewoon totdat hij erachter kwam, dat het Honolulu was, dus een fb dx fone. K6OQE geeft als QRA box 15, terwijl in

¹⁾ Wij kunnen beginnen met GN zelf, die met 46 staten heeft gewerkt en 44 crds heeft ontvangen. Red. Comm.

het callbook box 150 staat. . . . Voor 28 MHz WAC is de aangewezen Zuid-Amerikaan LU3DH (28200 kHz) die Zaterdags en Zondags tegen 17 uur soms goed doorkomt. Zeer moeilijk te werken is HC1JW (28200 kHz), kenbaar aan een T7 toontje. . . . QZ heeft de erd binnen van K6OVN en heeft er dus weer een nieuw land bij. Hij hoorde nog ZC6AQ (14010 kHz) en aan de andere zijde van den band CX1CB, CX2-AJ en CX3AV. Op „ten” zijn bijna dagelijks te hooren VU2FV en VU2AN, terwijl de bekende VU2CQ nog maar sporadisch in de lucht is. VP3NV (Br. Guifana) is zoowel met key als met fone op dezen band. Voor Australië zijn aanwezig: VK5KO, VK3YP en VK6SA. . . . Het is vreemd, maar QF heeft altijd dope over yl operators. W3CDQ is een yl, die op het bureau van de Standard Freq. Works in Washington werkt en verbazend snel seint. Ze kietelde QF met een r9 sigs in zijn oor. Elizabeth heeft een geregelde sked met G2YL eveneens een yl, welke ze verleden zomer bezocht toen ze een trip door Europa maakte en daarbij ook PALand „deed”. Een andere yl, die deze maand

door QF gewerkt is, is W1K7G (28 MHz band), Beatrice Holman. Daar ze steeds Bee genoemd wordt, heeft ze een bij op haar QSL erd laten drukken. Volgens QF is het echter geen bij om bang van te zijn. . . . Een paar sportieve hams zijn VE4ABV en VE4AEL, die een straat van elkaar af wonen en elkaar toch geen QRM veroorzaken. Als de een een dx werkt, vraagt hij meteen zijn vriend te werken, waarna deze dan het zelfde dx werkt. Zoo'n zelfde VE-tandem is VE3QI en VE3SV. Let eens op ze. Freq. van alle vier is hooge freq. kant van de 14 MHz band. . . . Liefhebbers voor een RCC certificaat (Rag Chewers' Club) hebben niets anders te doen, dan een QSO van minstens een half uur te maken met een ander lid. Beide sturen dan het heele verhaal naar den Chief Rag Chewer, The old sock, c.o.f. ARRL, die het verifieert en men krijgt zijn certificaat thuis gestuurd. W9WSY op ten is steeds bereid PA hams hiervoor te helpen evenals W1CA (14020 kHz), die iederen Zaterdag om 00,01 G.M.T. in de lucht is. En nw obs, denk o mde WASlijst volgenden keer. PAoGN.

DE AFDEELING BUITENLAND DEELT MEDE:

Bij de hams in ON4

Wat hebben wij Nederlanders het toch gemakkelijk, als wij eens zin krijgen, om naar het buitenland te gaan! Zelfs al zit je midden in het centrum van ons mooie, lage landje, dan kun je toch zonder meer naar alle kanten even over de grens wippen. . . .

„Zeg BB, wat doe je morgen?” klinkt het uit den luidspreker, en je denkt er eigenlijk geen oogenblik meer aan, dat deze veelbelovende en min of meer romantieke klanken worden voortgebracht in een ander land, in de „studio” van ON4GO te Mechelen. De aanhalingsteekens bij het woord studio had ik evengoed ook weg kunnen laten, want ON4GO is inderdaad in het bezit van een echte studio, waar een omroepmaatschappij jaloersch op zou kunnen zijn! — „Ik kom even naar Mechelen” antwoord ik en zit eenige uurtjes later tegenover 4GO in zijn ruime directeurskamer. Want 4GO (in Ne-

derland heet hij PAoRP) is directeur van een groote rubberfabriek in België.

Na eerst een beetje in de shack rondgekeken te hebben — er staan twee spiers naast elkaar op tafel, een heeft er achtien, de andere „maar” veertien lampen — en na bewonderende blikken geworpen te hebben op den nieuwen eindtrap van den viertrapszender nemen wij het besluit, een bezoek te brengen aan verschillende Belgische amateurs, die, vooral op de dx-banden, in de geheele wereld bekend zijn.

De eerste, die wij opzoeken, is ON4FL, een groote, slanke, echt prettige kerel, die direkt in de auto stapt en zich bereid verklaart, het rondritje mee te maken. De reis gaat naar de shack van ON4VK, den Belgischen bananenkoning, die een apart gebouw voor zijn zender liet bouwen en een pracht-20 m-zender op na houdt, die wij echter niet gezien hebben, want om Koninckx was niet aanwezig. Even ons visite-

kaartje achter het grote bord „Doodsgevaar” geschoven en doorgereden.

ON4UF was de volgende, die wij gingen opzoeken. Hij woont in een kasteel, Chateau de Boeken in Velthem bij Wespelaar. Nadat wij eerst een heelen tijd door den grooten tuin waren gereden en het kasteel naderden, hoorden wij uit een open raam de stem van een Italiaanschen amateur, waarmede 4UF in QSO was. 4UF was dus thuis, en van harte werden wij even later welkom geheeten. Een prachtshack werd ons getoond, waarbij bijzonder moet opgemerkt worden, dat 4UF alles, woordelijk alles zelf bouwt, zelfs de HRO-schaal op zijn ontvanger was home-made. Alles grijs gelakt, stalen stoelen in de kamer en uit het raam viel onze blik op de oeroude boomen... Mais ON4UF ne parle flamand, hélas...

Verder ging onze tocht, en gauw hadden wij het kasteel Steenockerzeel bereikt, den woonplaats van Keizer Otto van Oostenrijk. Even stopten wij en bewonderden het kasteel, dat verscholen achter groote bomen ver achter in den tuin lag. — Terug naar Mechelen, eerst over heel slechte, dan iets betere wegen. De mist teekende geheimzinnige figuren in het felle licht van onze schijnwerpers en tenslotte stopten wij voor de „Akademie voor Vlaamsche Kunst” te Mechelen. De deur ging open, en langs vier-

honderdzeventien spierwitte, marmeren sculpturen en langs ontelbare schilderijen stapten wij het huis van ON4FL binnen. Muziek klonk in onze ooren, de broer van 4FL legde, achter de vleugelpiano gezeten, een passage van zijn nieuwe compositie aan den orkestleider van het NIR uit, die sprekend op Mengelberg lijkt. Drie buitengewoon knappe meisjes werden ons nog voorgesteld, de zusters van 4FL. Twee ervan hebben wij in het vervolg voortdurend met elkaar verwisseld, het waren tweelingen! Bij 4FL hebben wij dan ook gegeten, waarbij de tafelvijn de goede stemming nog verhoogde.

En tenslotte belandden wij weer in de studio van ON4GO, schakelden den zender in en vertelden SP1ES, onzen goaden vriend Stepczynski in het verre Bydgoeetz, dat hij wel met PAoBB kon spreken, maar via een andere mike. — Wat is de wereld klein geworden, als je achter je zender zit en je beseft pas goed, dat er toch nog afstanden zijn, als je eens probeert een van je vrienden in Noord-Afrika te bezoeken, die je weliswaar nog nooit gezien hebt, maar waar je telkens weer mee spreekt. — Naar België echter is het maar een stapje, maar toch ga je blij weer naar huis, blij over het feit, dat het oude spreekwoord: „Warm in de Ferne schweifen, wenn das Gute liegt so nah” nog steeds juist blijkt te zijn.

PAoBB

De 28 MHz band.

Bandmanager: PAoAPX, G. Werkema, Huizum (Fr.).

Tijdvak 1 tot en met 28 Februari 1938.

Uit de observaties verricht door enkele geregelde waarnemers kan de conclusie worden getrokken, dat de condities over de maand Februari het eniet kunnen halen bij die van verleden jaar. Zeer terecht wordt door PAoAZ in zijn rapport opgemerkt dat de tendenz in neerdalende lijn verloopt. We kunnen het met onzen meest actieven medewerker eens zijn, want niet alleen geldt dit voor bovengenoemde periode; reeds verscheidene maanden hiervoor waren er teekenen die in deze richting wezen. Het aantal gehoorde gewerkte Australiërs en Afrikanen werd beduidend geringer, eveneens de Z. Amerikanen. De N. Zeelanders werden maar sporadisch opgemerkt. Naar alle waarschijnlijkheid is 1937 het piek-jaar ge-

weest en dat we nu aan den anderen kant van den berg zijn aangeland. Sommigen nemen aan dat we den „top” nog niet hebben bereikt en dat de maximale condities pas in 1938/39 zullen optreden.

Ontevreden kunnen we echter niet zijn over de verloopen periode. In het begin zeer magere, ongeveer in het midden oloopende, aan het begin der derde week maximale en aan het einde afnemende condities.

Op 20-21/2 waren de condities wel zeed merkwaardig. PAoAZ en PAoQF werkten om ongeveer 2100 G.M.T. resp. nog met W2 en W9 met goede sterkte.

PAoAZ bracht het eerste PA-FR-QSO tot stand met FR8VX op 23/2 om 14.45 G.M.T. Dit was AZ's 60ste land op „ten”. Op 27/2 had AZ zijn 1000ste QSO met W. (Allen verschillende). FB om en vy congr.!!

W6BOY werd op alle mogelijke en onmogelijke tijden gelogd en gewerkt door AZ. We willen even opmerken dat W6BOY gedurende die tijden mobiel was en een reis

maakte van Amerika naar Europa visa versa.

Verder nog even opgemerkt, dat PAoQF een QSO had met LU3DH op 20/2 om 11.38. Dit was dus in de top-conditions. Ook PAoGN werkte met hetzelfde station, op denzelfden dag echter om 1507.

PAoAZ: CN — F — FB — FR — G — HB — HC — HR — K4, 5 — LU — OH — OK — ON — OZ — TF — VE2, 4, 5 — VO — VP9 — VU — WJ, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 — YR — ZE — ZS — PAoCN — QF — LF — XM.

PAoQF: WJ, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 — CN — G — U — ZB1 — FA — VU — OH — VK — ON — F — LU — FB — SV — ZS — GM — VO — VE1, 2 — ZE — VP3 — FM — HB — PAoAZ — WG — KZ QZ

PAoKE: ZB1 — GI — WJ, 2, 4, 6, 8, 9 — PY — D — SM — G — LA — ZI — ON — LU — HB — OK — OZ — PAoTB — AZ — QF — AD — DS — KZ — WG.

Harm.: FXD — PCR — PCP — UXD.

PAoGN: WJ, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 — VE2, 3, 4, 5 — TF — D — LU — ZB1 — SV — HC — PAoFX — QF — AZ — BE.

PAoAPX: WJ, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, — ZS — ZB1 — VU — U9 — UK3 — U3 — G — OK — CT1 — YR — CN — FR — VP2 — VE1, 2, 3 — ZE — ZL — D — J — FB — OH — VK — LA — F — HC — LU — TF — VO.

Gewerkte landen cursief.

In het vorige band-rapport staat vermeld een QSO tusschen PAoGN en WICTW. Dit is op „ten” geweest en was geen harmonische.

Als men op dn 28 MHz band werkt verzuime men niet op de gebruikelijke wijze „ten” in te voegen.

14 MHz band

Bandmanager: PAoMF, J. H. van Dijk, Hoofdweg 381 III, Amsterdam. W.

Tijdvak: Februari 1938.

De 20 m band blijkt nu toch werkelijk herstellende te zijn, tot groote vreugde van de 20 m dx jagers. De vrees was al gezeten, dat de ARRL contest een mislukking zou worden. Zóó ver zal het dan toch gelukkig niet komen. In het algemeen is er deze maand goed dx verkeer mogelijk geweest, hoewel de condx in 't begin slecht en wisselend waren. Na 14 Februari trad verbetering in en liepen de sterkcijfers op. In den avond van 15 Febr. kwamen de Z. Amerikanen goed door, maar waren niet te werken. De N. Am. werden echter niet gehoord, terwijl deze 2 continenten lustig met

elkaar converseerden. CX2AJ maakte massa QSO's" en rapporteerde aan een goed dozijn W's tegelijk: ur sigs all 579 fb. QRU vy 73, na, onmiddellijk gevolgd door QRZ, waarna het spelletje opnieuw begon met een dozijn anderen.

De Z. Afr. stns kwamen weer met goede sterkte door evenals VK stns terwijl PK zich deze maand eveneens liet hooren en o.a. door oXF gewerkt werd. 16 Febr. was een uitstekende dag om de W's te werken, hoewel de onderlinge QRM soms afschuwelijk erg was.

Een weldadige rust wat foon betreft begon op 13 Febr. bij het einde van de Fransche contest. Over het Europaverkeer valt verder geen bijzonders te rapporteeren. oCV. oKE en R115 logden opnieuw het stn. HAM, dat met amateurs werkt en welks QRA het vliegveld van Buda-Pest is. Het aantal gelogde PA's is weer vrij groot.

Gehoorde landen: CM2, 4 — CN8 — CR7 — CT1, 2 — CX2 — D4 — EI3, 5, 7, 8 — ES5 — F3, 8 — FA3, 8 — FB8 — F18 — FM8 — FR7 — G2, 5, 6, 8 — G16 — GM2, 5, 6, 8 — HA2, 3, 5, 6, 7, 9 — HB9 — HH3 — I1 — J2 — K4 — K6 — K7 — LA1, 3, 6, 7 — LU3, 5, 7 — LY1 — OE3, 4 — OH1, 2, 5, 6 — OK1, 2, 3, 5 — ON4 — OZ4, 7, 9 — PA — PK1, 4 — PY1, 2, 7, 8 — SM5, 6, 7 — SPI, 2 — SUI — SV — U1, 2, 3, 5, 6, 9 — VE3 — UK1, 3, 5 — VE1, 3, 4, 5 — VK2, 3, 4, 5 — VO3, 6 — VP2 — VQ3 — VS1 — VU1, 2 — W1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 — XU8 — YL2 — YM4 — YR5 — YU5, 7 — YV5 — ZA1 — ZB1 — ZC1 — ZD2 — ZE1 — ZL1, 3, 4 — ZS1, 3, 4, 5, 6 — ZU1, 2, 5, 6, 7 — ZT1, 2, 5, 6.

Gehoorde PA's: AD — AZ — CE — CN — CV — EA — EO — GR — HC — HM — JR — IX — IZ — KE — KG — KN — KV — KZ — MF — MG — MQ — NA — NP — PN — OZ — QF — QZ — RR — SS — TSK — VI — WG — XF — ZB — ZF — ZM.

Medewerkers aan dit rapport waren: PAoCV — JZ — KE — GR — AE — NZ — R-88 — R775 en R219. Tnx, oms.

De 3.5 MHz band.

Bandmanager: PAoSS, Rosegracht 10, Terneuzen.

Tijdvak: 7 Febr.—7 Maart 1938.

Was het de stilte die den A.R.R.L.-contest vooraf zou gaan welke op dit tijdvak zijn stempel drukte? Noch de 8 medewerkers, noch pleger dezès proza zien met welgevallen terug op de voorbije periode.

Europa-dx zoowel als van over de haringvijver huilen met de pet op. Vermelding verdient de door R326 gelogde fone van W5CK op 27 Febr. te 04.40 G.M.T., terwijl door den Bandmanager op 20 Febr. te 07.15

werd gewerkt met W8CL1; eerstgenoemde slechts met 16 W.

Een portablie die succes had was XPAoGR die vanuit Helmond met 3 W een tiental PA's werkte en een HB.

Ook G6LY was per vibroplex op den band doch had alleen ooren voor Made in England.

Gehoorde PA's: AD — AG — AH — AI — AK — AU — BA — BB — BE — BF — BGS — BN — BS — T — U — CK — CP — CS — DA — DG — DK — DO — DR — DU — DW — EA — EE — EH — EM — EY — FB — FF — FO — FR — FU — FY — GA — GF — GI — GK — GL — GN — GR — HB — HM — HN — HR — HW — ID — IL — JAS — JHK — JJ — JM — JP — JX — KB — KE — KK — KO — KP — KQ — KT — KX — LF — LG — LJ — LL — LR — LUC — MAX — MC — MDW — MQ — MT —

MW — NO — NP — NR — NW — NWZ — NZ — OPA — PB — PBK — PG — PH — PN — PR — PV — RA — RF — ROB — RR — RT — SA — SF — SH — SI — SS — TBE — TT — UV — VD — VH — VK — V M — VN — VP — VR — WE — WEA — WF — WG — WH — WM — WR — WW — XA — XF — XI — XJ — XL — XS — XT — XW — XZ.

Gehoorde landen: D — F — FA3, 8 — G — GI — GM — SW — HB — LA — OE — OH — OK — ON — OZ — PA — SM — SP — U — W1, 2, 3, 4, 5 en 8 — YM — YR — YU.

Bijzondere calls: PA1RCD — PIISV — XPAoGR.

Aan dit rapport werkten mede: PAoSJ — XT — R196 — R326 — R336 — R340 — R342 en om Clemminck.

Onderafdeling Helmond N.V.I.R.

Op 26 en 27 Februari 1938 herdacht in intiem kring de Onderafdeling Helmond het feit dat zij voor een jaar opgenomen werd in de groote N.V.I.R.

Het Bestuur der Onderafdeling had gemeend aan deze herdenking geen officieel karakter te moeten geven en had derhalve, waar de Onderafdeling Helmond reeds meerdere malen als gast mocht fungeren bij hare zuster-afdeeling te Eindhoven, alleen het Bestuur van deze afdeeling bij deze festiviteit uitgenoodigd.

Waren de voorbereidingen voor dezen avond reeds buitengewoon, de avond-nacht en dag zijn meer dan bij geworden. De herdenking begon dan met een openingswoord door den Voorzitter der Onderafdeling Om Groot-Enzerink die een welkomstwoord sprak tot alle aanwezigen. De Voorzitter bracht op de eerste plaats dank aan allen die daadwerkelijk het tot standkomen van deze herdenking hadden in de hand gewerkt, en besloot met den wensch uit te spreken dat allen zich buitengewoon mochten amuseren.

De Secretaris PAoROB bracht hierna een verslag uit omtrent het leven van de onderafdeling. Haar ontstaan en verdere opbouw werden door hem gememoreerd. De hoop werd uitgesproken dat in de toekomst de Onderafdeling Helmond een steun mocht worden voor de N.V.I.R.

Namens de leden van de Onderafdeling bracht hierna in een goedvolle speech om.

Heeren dank aan den Secretaris voor het door hem gedaan verslag. Hij memoreerde diverse feiten uit het korte bestaan van de Onderafdeling. Ten slotte bracht deze om dank aan den Secretaris en diens ow. voor al het goede dat deze in den afgelopen tijd hadden gedaan om het bestaan der Onderafdeling mogelijk te maken.

Hierna werd een aanvang gemaakt met het afwerken van het voor den avond gereed gemaakte programma!

Dit is een non-stop-programma geweest van het begin tot het eind.

Wij zullen niet in uitvoerige details treden; vermeld zij slechts, dat alle leden hunne medewerking hebben verleend en dat alles fb is geslaagd.

Deze avond kon verder niet afloopen zonder te worden vastgelegd op een gevoelige plaat. Van alle aanwezigen werd met blizlicht een schitterende fotografie gemaakt.

Aan alles komt evenwel een eind en dus ook aan dezen avond. Het was was echter reeds vroeg nl. 5 uur des morgens van den 27 Februari toen de diverse hams hun legersteden gingen opzoeken. Bij het afscheid sprak PAoQQ namens de afdeling Eindhoven eenige goedvolle woorden waarin hij dank bracht aan het kleine zusje voor de buitengewone ontvangst welke men haar had bereid. QQ sprak den wensch uit dat de Onderafdeling Helmond nog lang zou bestaan in goede samenwerking met de Onderafdeling te Eindhoven en dat het deze laatste Onderafdeling gegeven mocht zijn

een volgenden keer in haar geheel de festiviteit van het jongere zusje te mogen bijwonen.

PAoROB bracht dank aan de Afdeling Eindhoven voor haar aanwezigheid op dezen avond waarna de Voorzitter de feestavond gesloten verklaarde. Na het ten gehore brengen van het lied „Adieu wij moeten” togen de diverse oms yls en ows huiswaarts.

Lang zal aan dezen avond worden teruggedacht en het lijkt mij dat een en ander

niet anders kan doen dan bijdragen aan een goede verenigingsgeest en het scheppen van een stevigen band tusschen de diverse leden der Onderafdeeling in het belang van het Amateurisme en tot groei en bloei van onze N.V.I.R.

Tot slot wil ik bij dezen dank brengen namens het Bestuur van de Onderafdeeling Helmond aan allen die daadwerkelijk aan het slagen van dezen avond hebben meegewerkt.

Eerstens aan Onzen Voorzitter om Groot-Enzerink voor de beschikking over zijn fb versterker die het in het begin natuurlijk niet wilde doen. Verder aan om Peeters voor het bespelen van zijn trekpiano. De oms Vliegenberg, Heeren, Theeuws, Reymersdal, voor de door hen betoonde medewerking. Voorts aan de ow ROB (mijn eigen vrouw) voor het beschikbaar stellen van haar geheele huis, waardoor het mogelijk werd deze festiviteit te houden, de yl van om Thijssen voor het maken van de bul-

tengewone mooie versieringen enz. en ten slotte aan de beide dames Kessels die handen te kort kwamen om de diverse lieden te voorzien van thee en versnaperingen.

Afdeling Den Haag.

Secr.: Perziklaan 14.

Op onze bijeenkomst van 9 dezer hadden wij weer eenige „buitenlandsche” gasten nl. den oud-Bredantes PAol.B, den voorzitter der afd. Haarlem PAoMQ en in diens gezelschap den spreker van den avond PAoXA.

Na het openingswoord van den Voorzitter die een telegram voorlas van onzen secretaris, die in het Ziekenhuis ligt (beterschap, om) kwam de beurt aan PAoXA voor zijn causerie over het zelfbouwen van een amateur-super. Op buitengewoon onderhoudende en geestige wijze behandelde XA dit min of meer netelige onderwerp. Na eerst in het kort de geschiedenis en de theorie van de super te hebben gememoreerd, ging spr. over tot de constructieve details van het toestel, dat hij had medegebracht. Uitvoerig vertelde hij van de moeilijkheden, die zich bij den bouw voordeden of die zich later bij het gebruik openbaarden. Tevens gaf hij verschillende hints voor het afregelen en nog eenige constructie slimigheden ten beste. Na afloop van de lezing, welke met veel interesse werd gevolgd, demonstreerde hij het toestel.

Wij hopen XA nog eens spoedig weer te zien.

Ontevreden kunnen we echter niet zijn a.s.

Onder voorbehoud van goedkeuring door P.T.T. zullen onze leden PAoBK en PAoKL een soundercursus houden op 5 meter, voorloopig iederen Vrijdagavond van 19.00 tot 19.30 uur. ZM.

Afdeling Haarlem.

Secr.: Rijksweg 490, Santpoort.

De bijeenkomst op 16 Febr. j.l. bracht ons de lang verwachte voordracht van Ir. Tissot van Patot over de fabricage van radiolampen.

Na eerst een stukje geschiedenis te hebben aangehaald, werd vervolgens het inwendige van een radiolamp bekeken en de samenstelling en constructie der diverse onderdelen behandeld. Het geheel was een zeer geslaagde avond en we hopen dezen spreker nog eens in ons midden te mogen zien.

De feestavond der afd. Amsterdam op 25 Febr. j.l. is door eenigen onzer bezocht. Een woord van hulde is hier op z'n plaats, zoolwel voor het gebodene als voor de organisatie.

De eerstvolgende bijeenkomst zal op 16 Maart a.s. plaats vinden. Leden, profiteert van onzen Afd. QSL-dienst, t.w. gratis uit-

reiking van QSL-kaarten op onze bijeenkomsten en gratis verzending naar QSL-BBureau te Rotterdam.

HET BESTUUR.

Afdeeling Amsterdam.

Op 25 Febr. hield de afdeling haar eerste jaarfeest.

De groote zaal van „Maison Boer” waar het feest plaats had was goed bezet.

Ongeveer 170 personen (leden en genoodigden met hunne dames) hadden aan onze uitnodiging gevolg gegeven en allen hebben zich kostelijk geamuseerd.

Hoewel de zaal tot 2 uur 's nachts gehuurd was, zijn we in overleg met den zaalhouder tot ruim 3 uur gebleven.

Langs dezen weg willen wij onzen voorzitter Dhr. Winkler onze hartelijken dank betuigen voor zijn schitterende medewerking, die er zeer zeker heeft toe bijgedragen om dit feest zoo schitterend te doen slagen. Ook den anderen medewerkers onzen hartelijken dank.

Ook het aanwezige hoofdbestuur lid en leden van andere afdelingen onze dank voor hunne aanwezigheid.

En nu! Amsterdammers, eerst allen op 20 Maart naar de Jaarvergadering in Utrecht en dan,

allen aan het werk om spoedig de 100 leden vol te maken.

Het kan!

HET BESTUUR.

Afdeeling Breda.

De vergadering van Januari bracht het nieuwe bestuur. — YB, HB en EB. LB had blijkbaar een voorgevoel van zijn vertrek. De afdeling verloor drie beste leden. Om van Berge ging naar Doorn. Nu kunnen de Utrechtenaren hun meters laten repareren. We hopen onzen vriend dezen zomer weer te zien. PAoSG vertrok naar Tilburg. Onze beste wenschen vergezellen hem en zijn gezin. We hopen hem toch nog wel eens te zien. En alsof het nog niet erg genoeg was, gaat me daar onze voorzitter PAoLB naar Leiden. We gunden graag zijn promotie maar zagen hem niet graag gaan. Den vijfden „dx” neus, Statistisch Bureau, onzen Engelsen lesgever en aller vriend gingen de Bredanaars daarmee verliezen. Een speciaal opgenomen gramofoonplaat en een „kant en klare” 6L6 eco werden hem aangeboden.

Activiteit.

DO befoont op de 10 m diverse werelddeelen. Heeft succes met de 5 m met gelijktijdig 80 m contact.

QB heeft, na succesvol fonen, een nieuwe class B modulator op den werkbank. Heeft rechts de seinsleutel en links een Boekhoudstandaardwerk!

DB heeft 'n groot werk aangenomen en een meetapparaat aangeschaft, waarvan thans alle Bredenaars droomen. ZB heeft een nieuw bouwplan ontwikkeld en wacht in gezelschap van QB op een nieuwe pit. YB's antenne ging de straat op en verhuist naa een nieuwe shack.

OB kreeg zijn ontbrekende „J” kaart. Is in een minimum van tijd WAC met zijn twee trappertje.

EB werd verblijd met een zesden amateur. De zolderantenne en feeders zijn thans behangen met zeker nuttig babykledingstuk.

HB heeft thans een tx klaar om op 5 m kristalgestuurd te werken. Is er spoedig mee in de lucht.

Om Gladdines deed zijn intree in de N.V. I.R. Welkom. EB.

Afdeeling Rotterdam Zuid.

Clublokaal: Dordtsche straatweg 73.

Wederom werden in onze afdeling nieuwe bestuursleden gekozen. Den Heer Welberg stelde zijn penningmeesterschap disponibel vanwege zijn werk, waardoor hij weinig de vergadering kon bezoeken. Inplaatsdaarvoor kwam om van Eijk, PAoDNA een jonge kracht met meer vrije tijd en .... zeer actief!

Als secretaris fungeerde om de Jong maar ook deze bleek te veel op zijn vork (of was het schroevendraaier?) te hebben genomen. Voeg daarbij zijn nieuwe zaak en zijn huwelijk, dan is het te begrijpen dat naar wat meer actieve heeren werd gezocht. Inplaats daarvan kwam ondergetekende. Het voorzitterschap bleef tot nog toe ongewijzigd en wordt dus waargenomen door om J. Bakker, PAoJB. Momenteel wordt in onze afdeling een Soundercursus gegeven door om Klaasman en een Cursus voor Radio techniek door om Gits, PAoXB. Beide cursussen zijn gratis voor leden!! Zegt het dus voort. In de laatst gehouden vergadering zijn heftige discussie's geweest over het al dan niet verplaatsen van ons clubgebouw. Besloten werd de zomermaanden in ons „Zomerverblijf” door te brengen en na dien tijd de verhuizing nog eens te bespreken. Voorts staan er nog enkele interessante experimenten op het programma o.a. met verschillende televisierapporten. Tenslotte nog een opwekking aan de leden om steeds zooveel als hun mogelijk is de vergadering te bezoeken. Iedere Woensdagavond is onze clubavond, en dan wordt van ± 9 uur tot ± 11 uur met onzen zender gewerkt op 80 m, met fone! (Dus amateurs in den lande spitst uw ooren!) Onze roepletters zijn PAoZP. Als operateurs fungeeren o.a. DNA, XB, JB, VZ enz.

Dus tot hoorens en .... tot ziens.

J. W. VAN LOON.

Afdeeling 't Gooi.

Secr.: Gr. Florislaan 44, Hilversum.

De volgende vergadering van onze afdeeling vindt plaats op Donderdag 7 April om 20 uur op de gewone plaats.

PAoXR hoopt dan een lezing te houden met demonstratie over een door hem zelf geconstrueerd universeel meetapparaat.

Het belooft weer fb te worden oms en wij rekenen dan ook weer op allen!

Hier volgt nog een activiteitsrapport:

EA: werkt voornamelijk op 10 en 20 meter. De laatste weken werkte hij meer dan 10 nieuwe landen!

AD: Had een fone qso met KAIZL. Twee dx landen in een klap. Hij geeft echter tegenwoordig meer en meer de voorkeur aan den sleutel.

GF: werkt W7 met 5 watt! Nu tijdelijk QRT wegens ombouwing tx.

RI63: Hoopt over eenige maanden in de lucht te komen.

JR: Bouwt weer een nieuwen zender. Alband in rack. Volautomatische bediening etc. Wordt fb!

TC: Nog steeds QRT. Hoopt echter weer spoedig op 80 meter uit te komen. Oude helde roest niet!

PV: Is actief op 80 meter. Nieuwe apparatuur wordt aangeschaft voor alle banden.

PO: Werkt enthousiast op 40 meter. Wij hebben hem bereid gevonden om als bandmanager voor 40 meter te werken. Fb om!

KG: Heeft een fb nieuwe super gebouwd. Veel QRT door zaken. Wordt echter meer en meer modelstation.

IC: Komt in April met een nieuwen zender in de lucht.

CN: Actief op 20 en 10 meter. Heeft fb resultaten met 2 traps QRP rig gehad.

AZ: Had door de ARRL test bijna vergeten dit rapport tijdig op te sturen. Werk hoofdzakelijk op 28 MHz.

DE SECRETARIS.

Activiteitsrapport der Afd. Rotterdam.

Secr.: PAoUB, Korenbloemstraat 17, Hilligersberg.

PAoAU pleegt regelmatig fone op 80.

BK werkt weer cw op 80 en 40.

DM vy QRL met DKW-RT hakkepot es fone wid „Portable“ (2.5 Watt) op 80/ Results FB.

DX vy QRL building TX'es.

CC wacht met smart op License.

GG werkt cw op 80.

GB QRL „X-tal cutting es grinding“.

HR vy QRL-QSP-QSL, soms QRV cw op 80.

LUC werkt cw op 80.

MK regelmatig met fone es cw op 80.

RY wacht evencens met smart op z'n License.

SX vy QRL met cw op 80.

UB vy QRL-QSL es cw op 40.

VR pleegt steeds fone op 80.

ZO als maar bouwen (Huizen en een Rx).

XD vanwege de kou remote-control cw op 80. Rcvr OO-V-1 de „Super“

voorloopig QRT tot warmer dagen. R-011 voorloopig QRT.

020 zit te modderen met z'n Rcvr. 068 ook voorloopig QRT.

259 idem, idem.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der redactie).

Geachte Redactie!

U zult waarschijnlijk het artikel in „De Telegraaf“, avondblad van 2 Maart j.l. over den geheimen zender „De Nachtegaal“ wel gelezen hebben. Dit artikel trof mij door de onverantwoordelijke wijze, waarop men de loftrampet over dezen geheimen zender stak. Ik schreef daarom een ingezonden stukje aan „De Telegraaf“, dat echter niet opgenomen werd. Ik ontving het terug met een begeleidend schrijven, waarvan ik hierbij een afschrift inluit. Commentaar op dezen brief van de redactie is m.i. overbodig. Men deelt mijn opvatting en geeft verder, naar mijn meening toe, dat het geheele Telegraaf artikel alleen op sensatie ingesteld was. Hierover kan men verschillend oordeelen. Het is echter wel treurig, dat er wel ruimte beschikbaar is voor een, zij het indirecte, propaganda voor het clandestien zenden, doch geen ruimte om het publiek in te lichten over de gevaren en de onverantwoordelijkheid van deze illegale handelingen en de wijze waarop men in het bezit kan komen van een legalen zender.

Ik zou het zeer op prijs stellen indien U dit schrijven, evenals mijn oorspronkelijk ingezonden stuk aan „De Telegraaf“ en het antwoord van de redactie in CQ-NVIR zou wilen opnemen, opdat de radio-amateurs in Nederland weten, op welke wijze een der grootste dagbladen haar lezers voorlicht.

Met dank voor de plaatsing es vy 73

Urs

JOH. G. VAN DER TOOREN
PAoJT.

Geachte Redactie!

Met stijgende verwondering las ik Uw artikel in het avondblad van heden over den geheimen zender „De Nachtegaal“. Het is mij volkomen onbegrijpelijk, hoe Uw correspondent de handelingen van dhr. Jonge Poering verheerlijkt en spreekt van een moedig lied, de verboden zang van een ontembare. Ook is hier geen

sprake van sport (evenmin als b.v. bij belastingontduiking); hoogstens zou men misschien kunnen spreken van bravoure, onverantwoordelijke bravoure. De Heer J. P. werkt slechts voor het applaus, in casu de duizenden brieven en wanneer deze brievenstroom ophoudt is ook de aardigheid er af. Daarom ook kan men hem geen radio-amateur noemen in de betekenissen, welke in radiokringen aan dit woord gegeven wordt. De waarrachtige radio-amateurs experimenteren uitsluitend met het doel hun kennis te verrijken en zoo mogelijk het hunne bij te dragen tot de verdere ontwikkeling van de radio. Zij hebben daarbij geen duizenden brieven noodig om hun enthousiasme in stand te houden.

Ook zou ik willen wijzen op het gevaar, dat schuilt in een uitgebreid kranten-artikel, als boven aangehaald. Vele onnadenkenden zullen zich aangetrokken voelen het ook eens met een geheimen zender te proberen, misschien komen ze ook eens in de krant. Doch zij realiseeren zich niet, dat zij meer kans hebben in de gevangenis te komen. Dergelijke overtredingen worden zeer streng gestraft. Moge dit een waarschuwing zijn voor mogelijke aspirant clandestiene zenders. Wie inderdaad wil zenden, om der wille van de zaak zelve, vrage een machtiging aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. Er is in Nederland een vereeniging van zendende radio-amateurs, de N.V.I.R., de Nederlandsche sectie van de International Radio Amateur Union, welke gaarne inlichtingen verstrekt over de wijze, waarop een dergelijke machtiging is te verkrijgen. Het adres is: N.V.I.R. Postbus 150 's-Gravenhage.

Met dank voor de plaatsing,

Hoogachtend,

JOH. G. v. d. TOOREN PA0JT.

Eindhoven, 2 Maart 1938.

Antwoord van de Redactie van de Telegraaf (Afschrift):

Den Heer J. G. v. d. Tooren
Frankrijkstraat 75,
Eindhoven.

F1/V.

Hooggeachte Heer!

Wij zijn U erkentelijk voor Uw commentaar op ons artikelje over den geheimen zender „De Nachtegaal”.

Met de strekking van Uw schrijven zijn wij het geheel eens en daarom gelooven wij, dat U hetgeen wij publiceerden wat al te serieus hebt opgenomen. Laten wij het korrelje zout in den doorgaans monotonen gang van zaken niet vergeten en het desnoods gebruiken op een niet al te zwaar vergrijp, dat op zichzelf den toets van een

ernstige critiek natuurlijk niet kan doorstaan.

Hoogachtend,

N.V. Dagblad De Telegraaf
Gevestigd te Amsterdam

REDACTIE.

Handteekening onleesbaar.

Wij zijn het met PA0JT volkomen eens. Ook wij hebben ons geërgerd aan het gewraakte artikel. Ook de conclusie van JT, dat door dergelijk geschrijf het clandestien zenden wordt aangemoedigd, lijkt ons volkomen juist. Red. CQ.

HAM-ADS.

Te koop. Philips perm. electr. dyn. luidspreker. (Meesterzanger) met aap. transf. Zeer goede kwaliteit. f 2.—. Adres: J. Kroon, Zaanenlaan 37, Haarlem.

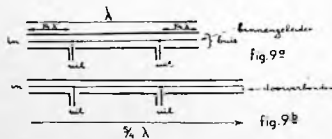
PA0FX vraagt beslist goede kristallen, frequenties circa 7010 kHz en 3590 kHz. Brieven met prijs en frequentie, leplan 75. Den Haag.

(Vervolg van blz. 66.)

Om nu naar onze schaapjes terug te keeren (klinkt wat schaaachtig in het Nederlandsch) moeten we nog even het „nul” punt onder de loupe nemen.

Tot nu toe is als een vanzelfsprekend iets aangenomen, dat dit punt zoo vriendelijk zal zijn juist het midden van de antenne-ingangsspoel tot verblijf te kiezen.

Is dat nu *niet* het geval, maar dit is meestal zoo, dan kan het zoeken ervan

heel wat last opleveren. Het electrisch midden komt veelal niet met het „midden” van de spoel overeen.

Omtrent het juist aanpassen van de antenne, het „ideaal” maken ervan, heb ik reeds iets geschreven.

(Slot volgt.)

EVERY RADIO TUBE - PART - UNCONDITIONALLY GUARANTEED...

UNCLE DAVE'S RADIO SHACK

EVERY AMATEUR IS ENTITLED TO THE BEST EQUIPMENT AT THE LOWEST POSSIBLE PRICE AND THAT'S JUST WHAT UNCLE DAVE'S SHOP FOR US HAMS - YEC AN' GUARANTEED AS ADVERTISED.

356 BROADWAY, "ALBANY, N.Y." "HAM STUFF!"

VERLAAGDE PRIJZEN VAN ZENDLAMPEN:

EIMAC 35T	\$ 6.00	TAYLOR T55	\$ 7.00
TAYLOR T20 of T220	2.25	AMPEREX HF100	12.50
TAYLOR T10	3.50		

SHURE Zephir kristal pick-up	\$ 5.80
SHURE 73S kristal microfoon (communication type m inbegr. v. tafel standaard	16.17
HALICRAFTER Sky Challenger zonder kristalfilter en luidspreker	77.00
NATIONAL 80X, 115 V. wissel- of gelijkstroom, compleet met luidspreker en kristalfilter	88.00
HOYT antennemeeters, laatste model, bakelieten huis, 0-1,5; 0-3 en 0-5 A.	3.75
PEERLESS Switch o-Matic all wave antenne	2.55
PEERLESS kristallen (ongeaantoeerd):	
40 m	1.95
80 m	1.45
BILLEY kristalhouders	0.95

HOGESPANNINGSTRANSFORMATOREN:

P-201, 2 x 350 V., 50 mA., 2.5 V. 3 A. en 5 V. 3 A.:	
voor 110 V. 50-60 per.	\$ 1.25
voor 220 V. 50-60 per.	1.79
P-202, 2 x 350 V., 50 mA., 6.3 V. 3 A. en 5 V. 3 A.:	
voor 110 V. 50-60 per.	1.49
voor 220 V. 50-60 per.	1.98

THORDARSON:

T-16P00 - 650 & 500 Volts DC 200 mA.	netto \$ 3.96
T-16P01 - 1250 & 1000 Volts DC 300 mA.	7.80
T-16P02 - 1250 & 1000 Volts DC 500 mA.	12.60
T-16P03 - 1800 & 1450 Volts DC 300 mA.	11.40
T-16P04 - 2500 & 2000 Volts DC 300 mA.	13.95

GLOEIESTROOMTRANSFORMATOREN:

T-16F10, 2.5 V. 1 A. met middenaftakking, isol. 7500 V.	netto \$ 1.65
T-16F12, 5.25 V. 13 A.	2.10
T-16F14, 7.5 V. 8 A.	1.95
T-16F16, 10 V. 8 A.	2.40

DE NIEUWE PEERLESS ONTVANGER MODEL 637.

Deze ontvanger is speciaal voor export ontworpen. De spoelen zijn geïmpregneerd, zodat zij groote temperatuurswisselingen kunnen weerstaan. Het bereik is van 15-55 m., van 200 tot 550 m. en van 800-2000 m. Aantrekkelijke uitvoering in walnoten kast. De gebruikte lampen zijn: 6A7, 6D6, 75, 43, 25Z5 en L49C.

Speciale prijs	netto \$ 24.00
voor 220 V. netten extra	1.00
voor tooveroog extra	1.65

VRAAGT INLICHTINGEN OMTRENT DE NIEUWE PEERLESS ZENDERS VOOR TELEFONIE EN TELEGRAFIE.

Wij houden onzen eersten uitverkoop. Grote opruiming van verschillende onderdelen tegen belachelijk lage prijzen. - Vraagt ons speciaal Prijsblad.

Telegram-Adres „UNCLE DAVE”.

KOOPT
BIJ ONZE
ADVERTEERDERS

Zij steunen ons blad

20 Maart a.s.

ALGEMEENE LEDENVERGADERING

te Utrecht

Aanvang 14.00 uur

HOUDT DIEN DAG VRIJ!!